

POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU MIASTA I GMINY SZCZEKOCINY

**Analizy, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt. 7
wykonane na potrzeby zmiany Studium Uwarunkowań i
Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i
Gminy Szczekociny**

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Z uwagi na zbyt małą próbę mieszkańców na obszarach zmiany studium, analizę demograficzną sporządzono dla całej gminy, przy wykorzystaniu najbardziej aktualnych danych (np. Prognoza Demograficzna na lata 2014 – 2050, Spis Powszechny z 2011 itd.) dostępnych na stronach Głównego Urzędu Statystycznego.

ZAŁOŻENIA DO PROGNOZY

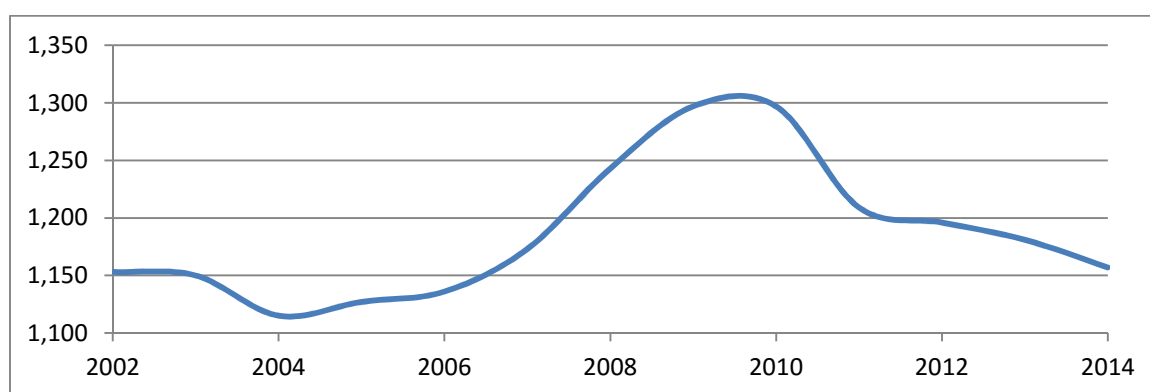
Analiza płodności

Przewidywanie wielkości urodzeń należy do najistotniejszych i najtrudniejszych zadań w prognozowaniu demograficznym. Poziom urodzeń zależy od liczby oraz struktury kobiet w wieku rozrodczym oraz intensywności urodzeń w danym wieku. Prognoza struktury kobiet nie nastęrcza większej trudności, gdyż w większości horyzontu czasowego przewidywań oparta jest na generacjach żyjących, które poddaje się postarzeniu. Ponieważ w wieku rozrodczym 15-49 lat wskaźnik przeżycia jednostki jest bardzo wysoki (bo prawdopodobieństwo zgonu jest bardzo małe), dlatego błędy w szacunku liczebności kobiet są zwykle bardzo niewielki. W przypadku prognozowania płodności, występuje dużo większa niepewność, wynikająca z faktu, że zachowania prokreacyjne (indywidualna skłonność, intensywność urodzeń) zależą od wielu czynników społeczno-ekonomicznych i kulturowych. Dlatego w prognozowaniu płodności stosuje się zarówno metody statycznego których zalicza się techniki ekstrapolacji i interpolacji, metody heurystyczne czyli eksperckie oraz analogowe. W przypadku prognozy dla gminy Szczekociny na potrzeby zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wykorzystano wszystkie wymienione metody w następującym zakresie:

- metoda analogowa i metoda ekspercka – wykorzystanie porównań międzynarodowych i krajowych do wyznaczenia populacji i niskiej, średniej i wysokiej płodności
- metody statyczne – oszacowanie trendów współczynników dzietności w przeszłości oraz cząstkowych współczynników płodności i wskazanie ich zachowania się w przyszłości (wzrost, spadek, stabilizacja).

Analiza cząstkowych współczynników płodności oraz współczynników dzietności w przeszłości jest podstawą wszelkich przewidywań płodności. Niestety w przypadku pojedynczej gminy takie postępowanie nie jest możliwe, z uwagi na niską liczbę lub braki urodzeń w niektórych grupach wieku kobiet oraz często znaczne wahania badanych wielkości. Dlatego na potrzeby niniejszej analizy demograficznej zdecydowano się wziąć dane dla podregionu sosnowieckiego (w którym położone są Szczekociny), który daje wystarczającą „próbę” danych. Poniższy wykres przedstawia współczynnik dzietności dla przyjętego podregionu w latach 2002-2014.

Rysunek 1 Współczynniki dzietności kobiet w latach 2002 - 2014



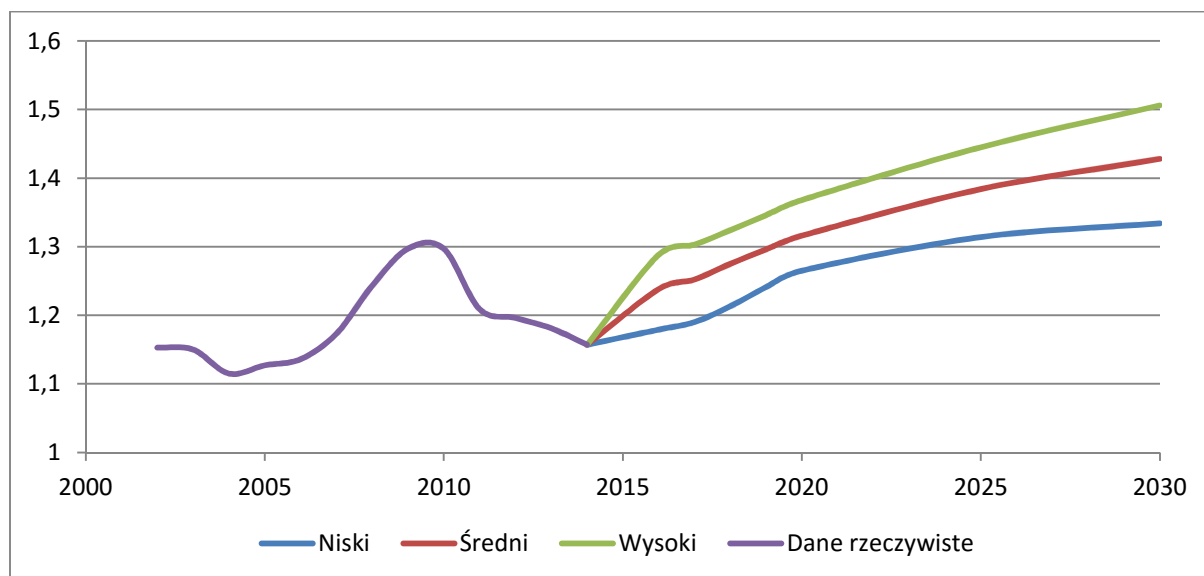
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Średnia geometryczna współczynnika dzietności kobiet w analizowanym okresie wyniosła 1,187. Na podstawie sporządzonych przez specjalistów badań demograficznych zdecydowano się na podział:

- na populację o bardzo niskim poziomie dzietności (poniżej 1,3),
- średnim poziomie dzietności (1,3-1,5) oraz
- wysokim poziomie dzietności (powyżej 1,5).

Zgodnie z Prognozą demograficzną sporządzoną przez Główny Urząd Statystyczny w 2014 roku zakłada się, że współczynnik dzietności kobiet będzie wzrastał w następnych latach. Na potrzeby niniejszej prognozy zakłada się trzy warianty wzrostu dzietności kobiet, które dla uproszczenia nazwano wariantem niskim, średnim i wysokim.

Rysunek 2 Warianty dzietności kobiet.



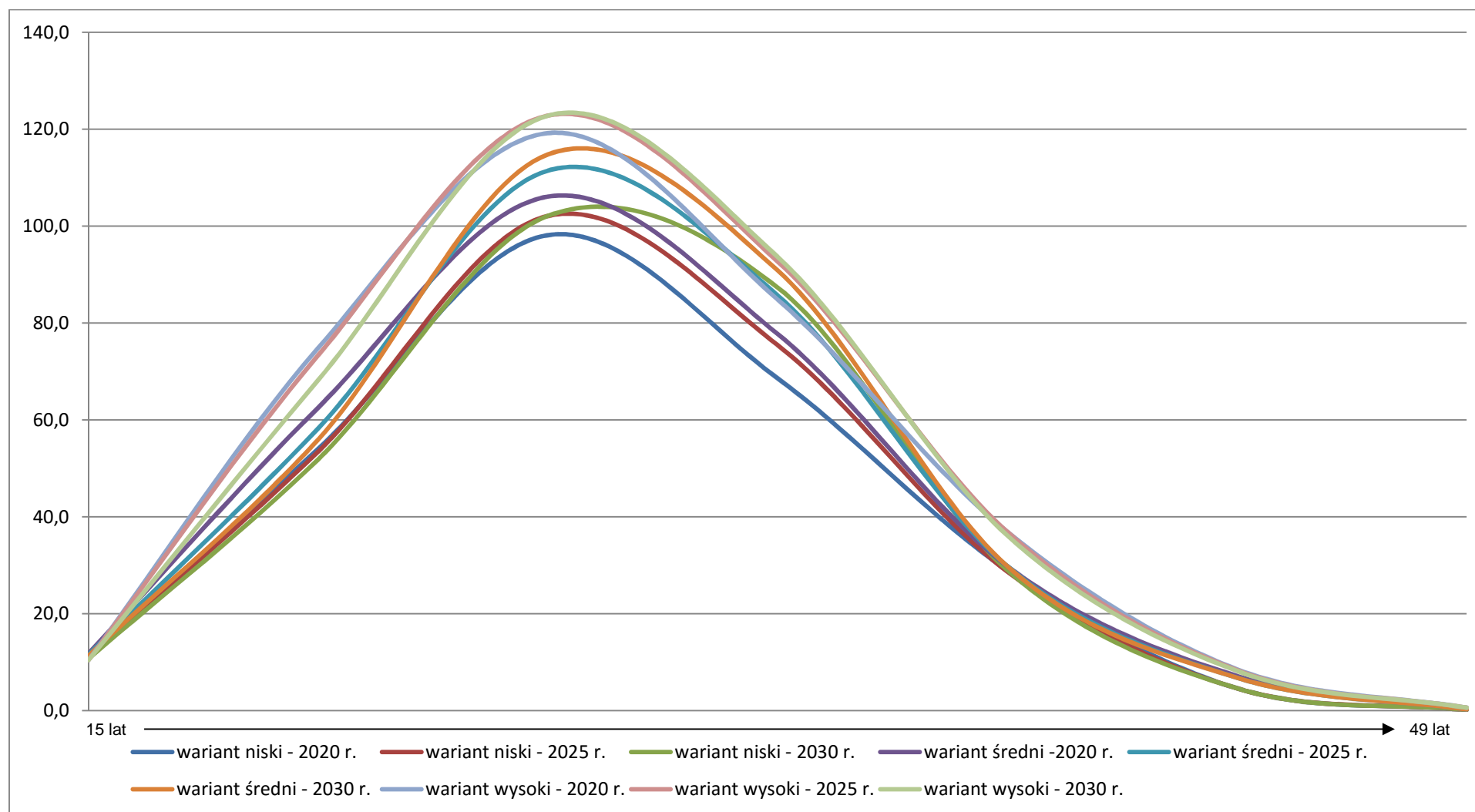
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz Prognozy Demograficznej na lata 2014 – 2050.

Niski wariant dzietności kobiet zakłada powolny wzrost dzietności kobiet do poziomu 1,334. Niemniej jednak poziom dzietności w dłuższej perspektywie nigdy nie przekroczy poziomu 1,5. Średni wariant zakłada zbliżenie się współczynnika dzietności w 2030 roku do poziomu bliskiego 1,43. Natomiast wysoki wariant zakłada przekroczenia poziomu 1,5.

Zmianę długookresowej tendencji spadkowej współczynnika dzietności obserwuje w całej Polsce dopiero od niedawna (2003 rok). Przemiana współczynnika dzietności wiąże się ze przeobrażeniami wzorca płodności reprezentowanego przez cząstkowe współczynniki płodności. Z obserwacji trendów cząstkowych współczynników wynika, że generalnie nastąpił spadek natężenia w początkowych grupach wieku (15-19 i 20-24), w grupie 25-29 spadek został zahamowany. W starszych grupach wieku, szczególnie w grupach (30-34) i (35-39) nastąpiła odwrotna tendencja – wzrostowa. Należy dodać, że urodzenia w grupach wieku 20-34 lata stanowią ok. 83% udziału w ogólnej liczbie urodzeń. Powstaje pytanie jak długo można spodziewać się takiej tendencji wzrostowej współczynnika dzietności i kontynuacji obserwowanych trendów cząstkowych współczynników. Odpowiedź na tak postawione pytania jest kluczowa dla prognozy. Oczywiście jest, że nie można zastosować czysto statystycznego modelu ekstrapolacji trendów dla dalszej przyszłości. W sytuacji, kiedy zmiana długookresowej tendencji nastąpiła niedawno, badacze (demografowie), aby wyznaczyć spodziewany przebieg zjawiska w przyszłości, analizują dogłębnie procesy odpowiedzialne, czy też powiązane z badanym zjawiskiem oraz poszukują

podobnych uwarunkowań i przemian w innych populacjach, które wcześniej ich doświadczyły (metoda ekspercka i analogowa). Pozwala to oszacować graniczny poziom, który mogą osiągać analizowane wielkości (np. współczynnik dzietności), jak i tempo zmian koniecznych do jej uzyskania. W Polsce przeprowadzono wiele badań próbujących wyjaśnić obserwowany spadek, a następnie wzrost współczynnika dzietności. Generalnie uważa się, że zmiany w Polsce wynikają z powiązanych ze sobą przyczyn kulturowych i społeczno-ekonomicznych. Istnieje silny tzw. konflikt strukturalny, polegający na wzroście trudności w łączeniu pracy zawodowej kobiet i obowiązków domowych, a zwłaszcza opieką nad dziećmi. Uważa się, że konflikt ten wynikać może z niedostosowania organizacji pracy do ról rodzinnych pracowników, a szczególnie kobiet oraz ze słabego rozwoju usług opiekuńczych. Kobiety, chcąc dostosować się do zmieniających się wymogów rynku pracy, przesuwają decyzje o małżeństwie czy rodzeniu dzieci. Obserwowany od niedawna wzrost współczynników dzietności jest efektem wzrostowej tendencji cząstkowych współczynników w starszych grupach wieku, co w głównej mierze tłumaczy się właśnie realizacjami odroczonej urodzeń z przeszłości. Polscy demografowie (np. I. Kotowska, M. Muszyńska) uważają, że przyszłe zmiany płodności w naszym kraju powinny przebiegać podobnie do wcześniejszych przemian tego zjawiska w krajach śródziemnomorskich takich jak Włochy i Hiszpania. Jako uzasadnienie wskazuje się przede wszystkim, że w krajach tych, tak jak i w Polsce nadal silny i stabilny jest model rodziny oparty o wartości chrześcijańskie (w porównaniu do innych państw europejskich), mimo wzrostu aprobaty dla związków nieformalnych występuje również znaczny konflikt strukturalny. Jak wynika z badań zahamowanie tendencji spadkowej w Hiszpanii i we Włoszech nastąpiło około 10 lat wcześniej niż w Polsce, a współczynnik dzietności w tych krajach wzrósł w kolejnej dekadzie od najniższej wartości wynoszącej ok. 1,2 (obecny poziom Szczekocin) do poziomu ok. 1,4. Można zatem przypuszczać, że na koniec 2030 roku osiągnie on poziom podobny do obserwowanego wcześniej w Hiszpanii i we Włoszech wynoszącego ok. 1,4. Takie właśnie założenia przyjęto przy ustalaniu granicznych wartości współczynnika dzietności w prognozie dla Szczekocin na lata 2014-2030, przeprowadzonej na potrzeby niniejszej analizy. Na poniższym wykresie przedstawiono zbiorczo modelowe rozkłady cząstkowych współczynników płodności kobiet w pięcioletnich kohortach dla trzech analizowanych wariantów.

Rysunek 3 Modelowe rozkłady cząstkowych współczynników płodności kobiet.



Źródło: Opracowanie własne

Z przedstawionego powyżej wykresu wprost wynika, że dla wszystkich trzech wariantów wiek rodzenia potomstwa przesunie się w prawą stronę, a więc coraz więcej kobiet w wieku ok. 32 lat będzie decydować się na potomstwo, a coraz mniej osób poniżej 30 roku życia będzie spodziewać się potomstwa.

Analiza umieralności

Założenia do prognozy umieralności oparte są w dużej mierze na koncepcji przyjętej w prognozie GUS. Generalnie, można oczekiwać, że upowszechnienie prozdrowotnego stylu życia, zmiany struktury, wykształcenia ludności, zwiększenie dostępności usług medycznych i opieki zdrowotnej oraz podnoszenie jakości tych usług będzie prowadzić do systematycznego obniżania umieralności. Jednak stopień, w jakim korzyści osiąmane z tego tytułu będą przewyższać wpływ działającego w odwrotnym kierunku starzenia się ludności, będzie zależał od siły wpływu czynników zmniejszających natężenie umieralności.

Podstawowym narzędziem, które umożliwia uzyskanie odpowiedzi na pytanie: o ile przedłużyłoby się przeciętne dalsze trwanie życia, gdyby udało się wyeliminować zgony z powodu danej grupy przyczyn są hipotetyczne tablice trwania życia (tablice wymieralności). Jest, to konstrukcja modelowa, która przedstawia nierosnący ciąg liczb osób dożywających oraz niemalejący ciąg liczb osób zmarłych, pochodzących z jednorodnej populacji lub 39 kohorty początkowej; oba ciągi są uporządkowane względem wieku lub czasu trwania kohorty przy założeniu nierzeczywistych (prognozowanych) warunków umieralności. Rozważane tablice mogą służyć do konstrukcji prognoz badawczych.

Na potrzeby niniejszej analizy przyjęto uproszczenie poprzez przyjęcie, że przez cały okres trwania prognozy tablice trwania przyjmą wartość stałą jak dla roku 2014 tj.:

Tabela 1 Tablice trwania życia w 2014 roku

Płeć: 1-mężcz. 2-kobiety	Wiek	Liczba dożywających	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna	Ludność stacjonarna skumulowana	Przeciętne dalsze trwanie życia
	x	lx	qx	dx	Lx	Tx	ex
1	0	100000	0,00456	456	99596	7375377	73,75
1	1	99544	0,00028	28	99530	7275780	73,09
1	2	99516	0,00019	19	99507	7176250	72,11
1	3	99498	0,00013	13	99491	7076743	71,12
1	4	99485	0,00011	10	99480	6977252	70,13
1	5	99474	0,00010	10	99469	6877772	69,14
1	6	99464	0,00010	10	99459	6778303	68,15
1	7	99454	0,00010	10	99449	6678843	67,15
1	8	99444	0,00010	10	99440	6579394	66,16
1	9	99435	0,00009	9	99430	6479955	65,17
1	10	99425	0,00009	9	99421	6380525	64,17
1	11	99416	0,00009	9	99412	6281104	63,18

Płeć: 1-mężcz. 2-kobiety	Wiek	Liczba dożywających	Prawdopodobieństwo wo zgonu	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna	Ludność stacjonarna skumulowana	Przeciętne dalsze trwanie życia
	x	lx	qx	dx	Lx	Tx	ex
1	12	99407	0,00010	10	99402	6181692	62,19
1	13	99397	0,00012	12	99391	6082290	61,19
1	14	99385	0,00017	17	99376	5982899	60,20
1	15	99368	0,00026	26	99355	5883523	59,21
1	16	99342	0,00039	39	99323	5784169	58,22
1	17	99304	0,00055	55	99276	5684846	57,25
1	18	99248	0,00073	72	99212	5585570	56,28
1	19	99176	0,00086	85	99134	5486357	55,32
1	20	99091	0,00095	94	99044	5387224	54,37
1	21	98997	0,00098	97	98949	5288179	53,42
1	22	98900	0,00099	97	98851	5189231	52,47
1	23	98803	0,00098	97	98754	5090379	51,52
1	24	98706	0,00098	96	98658	4991625	50,57
1	25	98610	0,00098	97	98561	4892967	49,62
1	26	98513	0,00100	98	98464	4794406	48,67
1	27	98415	0,00103	102	98364	4695942	47,72
1	28	98313	0,00108	106	98260	4597578	46,76
1	29	98207	0,00114	111	98151	4499318	45,81
1	30	98095	0,00118	116	98037	4401167	44,87
1	31	97979	0,00125	122	97918	4303129	43,92
1	32	97857	0,00132	129	97793	4205211	42,97
1	33	97729	0,00140	137	97660	4107418	42,03
1	34	97592	0,00150	147	97518	4009758	41,09
1	35	97445	0,00162	158	97366	3912240	40,15
1	36	97287	0,00177	172	97201	3814874	39,21
1	37	97115	0,00193	188	97021	3717673	38,28
1	38	96927	0,00212	206	96824	3620652	37,35
1	39	96721	0,00234	226	96608	3523828	36,43
1	40	96495	0,00258	249	96371	3427220	35,52
1	41	96246	0,00284	273	96110	3330850	34,61
1	42	95973	0,00312	299	95824	3234740	33,70
1	43	95674	0,00343	328	95510	3138916	32,81
1	44	95346	0,00377	359	95166	3043406	31,92
1	45	94987	0,00414	394	94790	2948240	31,04
1	46	94593	0,00456	431	94377	2853450	30,17
1	47	94162	0,00502	473	93925	2759073	29,30
1	48	93689	0,00554	519	93429	2665147	28,45
1	49	93170	0,00612	570	92884	2571718	27,60
1	50	92599	0,00677	627	92286	2478834	26,77
1	51	91973	0,00747	687	91629	2386548	25,95
1	52	91285	0,00825	753	90909	2294919	25,14
1	53	90532	0,00908	822	90121	2204010	24,34
1	54	89710	0,00997	895	89263	2113889	23,56
1	55	88816	0,01093	971	88330	2024626	22,80
1	56	87845	0,01195	1049	87320	1936295	22,04
1	57	86796	0,01302	1130	86230	1848975	21,30
1	58	85665	0,01416	1213	85059	1762745	20,58
1	59	84452	0,01536	1298	83803	1677686	19,87
1	60	83155	0,01663	1383	82463	1593882	19,17
1	61	81772	0,01796	1469	81037	1511419	18,48
1	62	80303	0,01935	1554	79526	1430382	17,81
1	63	78749	0,02081	1638	77929	1350857	17,15
1	64	77110	0,02232	1721	76250	1272927	16,51
1	65	75389	0,02390	1801	74489	1196677	15,87
1	66	73588	0,02555	1880	72648	1122189	15,25

Płeć: 1-mężcz. 2-kobiety	Wiek	Liczba dożywających	Prawdopodobieństwo wo zgonu	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna	Ludność stacjonarna skumulowana	Przeciętne dalsze trwanie życia
	x	lx	qx	dx	Lx	Tx	ex
1	67	71708	0,02729	1957	70729	1049541	14,64
1	68	69751	0,02915	2033	68734	978811	14,03
1	69	67717	0,03116	2110	66662	910077	13,44
1	70	65607	0,03334	2188	64514	843415	12,86
1	71	63420	0,03575	2268	62286	778901	12,28
1	72	61152	0,03843	2350	59977	716615	11,72
1	73	58802	0,04141	2435	57585	656638	11,17
1	74	56367	0,04475	2522	55106	599053	10,63
1	75	53845	0,04847	2610	52540	543948	10,10
1	76	51235	0,05262	2696	49886	491408	9,59
1	77	48538	0,05723	2778	47150	441521	9,10
1	78	45761	0,06230	2851	44335	394372	8,62
1	79	42910	0,06787	2912	41453	350037	8,16
1	80	39997	0,07393	2957	38519	308583	7,72
1	81	37040	0,08050	2982	35549	270065	7,29
1	82	34058	0,08758	2983	32567	234515	6,89
1	83	31075	0,09518	2958	29597	201948	6,50
1	84	28118	0,10331	2905	26665	172352	6,13
1	85	25213	0,11199	2824	23801	145687	5,78
1	86	22389	0,12126	2715	21032	121886	5,44
1	87	19674	0,13112	2580	18385	100854	5,13
1	88	17095	0,14163	2421	15884	82469	4,82
1	89	14674	0,15286	2243	13552	66585	4,54
1	90	12431	0,16475	2048	11407	53033	4,27
1	91	10383	0,17754	1843	9461	41626	4,01
1	92	8539	0,19108	1632	7723	32165	3,77
1	93	6908	0,20536	1419	6198	24442	3,54
1	94	5489	0,22039	1210	4884	18244	3,32
1	95	4279	0,23617	1011	3774	13359	3,12
1	96	3269	0,25269	826	2856	9585	2,93
1	97	2443	0,26994	659	2113	6730	2,75
1	98	1783	0,28790	513	1527	4617	2,59
1	99	1270	0,30655	389	1075	3090	2,43
1	100	881	0,32586	287	737	2015	2,29
2	0	100000	0,00396	396	99659	8160765	81,61
2	1	99604	0,00028	28	99590	8061106	80,93
2	2	99576	0,00020	20	99566	7961517	79,95
2	3	99556	0,00014	14	99549	7861951	78,97
2	4	99542	0,00011	11	99537	7762402	77,98
2	5	99531	0,00009	9	99527	7662865	76,99
2	6	99522	0,00009	9	99518	7563339	76,00
2	7	99513	0,00008	8	99509	7463821	75,00
2	8	99505	0,00008	8	99501	7364312	74,01
2	9	99497	0,00008	8	99493	7264811	73,02
2	10	99489	0,00009	9	99485	7165318	72,02
2	11	99480	0,00010	10	99475	7065833	71,03
2	12	99470	0,00012	12	99464	6966358	70,03
2	13	99458	0,00013	13	99451	6866894	69,04
2	14	99445	0,00015	15	99437	6767443	68,05
2	15	99429	0,00018	18	99421	6668006	67,06
2	16	99412	0,00021	21	99401	6568585	66,07
2	17	99391	0,00023	23	99379	6469184	65,09
2	18	99368	0,00025	25	99355	6369804	64,10
2	19	99343	0,00026	26	99330	6270449	63,12
2	20	99317	0,00026	25	99304	6171119	62,14

Płeć: 1-mężcz. 2-kobiety	Wiek	Liczba dożywających	Prawdopodobieństwo wo zgonu	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna	Ludność stacjonarna skumulowana	Przeciętne dalsze trwanie życia
	x	lx	qx	dx	Lx	Tx	ex
2	21	99291	0,00025	25	99279	6071815	61,15
2	22	99266	0,00025	24	99254	5972536	60,17
2	23	99242	0,00024	24	99230	5873282	59,18
2	24	99218	0,00025	25	99206	5774052	58,20
2	25	99193	0,00025	25	99181	5674847	57,21
2	26	99168	0,00026	25	99156	5575666	56,22
2	27	99143	0,00026	26	99130	5476510	55,24
2	28	99117	0,00027	27	99104	5377380	54,25
2	29	99090	0,00028	28	99076	5278277	53,27
2	30	99062	0,00030	30	99047	5179201	52,28
2	31	99032	0,00033	33	99016	5080154	51,30
2	32	98999	0,00036	36	98981	4981138	50,31
2	33	98963	0,00040	40	98944	4882157	49,33
2	34	98924	0,00044	44	98902	4783213	48,35
2	35	98880	0,00050	49	98855	4684312	47,37
2	36	98831	0,00055	55	98804	4585456	46,40
2	37	98776	0,00062	61	98746	4486653	45,42
2	38	98715	0,00068	68	98682	4387907	44,45
2	39	98648	0,00076	75	98610	4289225	43,48
2	40	98573	0,00085	84	98531	4190615	42,51
2	41	98489	0,00095	93	98443	4092084	41,55
2	42	98396	0,00106	104	98344	3993641	40,59
2	43	98292	0,00118	116	98234	3895297	39,63
2	44	98176	0,00133	130	98110	3797063	38,68
2	45	98045	0,00149	147	97972	3698953	37,73
2	46	97899	0,00168	165	97816	3600981	36,78
2	47	97734	0,00189	185	97641	3503165	35,84
2	48	97549	0,00213	207	97445	3405523	34,91
2	49	97342	0,00238	232	97226	3308078	33,98
2	50	97110	0,00266	258	96980	3210852	33,06
2	51	96851	0,00296	287	96708	3113872	32,15
2	52	96564	0,00328	317	96406	3017164	31,25
2	53	96247	0,00363	349	96073	2920758	30,35
2	54	95898	0,00400	383	95707	2824685	29,46
2	55	95515	0,00439	420	95305	2728979	28,57
2	56	95095	0,00482	458	94866	2633673	27,70
2	57	94637	0,00528	500	94387	2538807	26,83
2	58	94137	0,00578	544	93865	2444420	25,97
2	59	93594	0,00632	591	93298	2350555	25,11
2	60	93002	0,00690	642	92682	2257257	24,27
2	61	92361	0,00752	695	92013	2164575	23,44
2	62	91666	0,00820	751	91290	2072561	22,61
2	63	90915	0,00891	810	90510	1981271	21,79
2	64	90105	0,00966	871	89669	1890762	20,98
2	65	89234	0,01046	933	88767	1801092	20,18
2	66	88301	0,01129	997	87802	1712325	19,39
2	67	87304	0,01217	1062	86773	1624523	18,61
2	68	86242	0,01310	1130	85677	1537750	17,83
2	69	85112	0,01412	1202	84511	1452073	17,06
2	70	83910	0,01526	1280	83270	1367562	16,30
2	71	82629	0,01656	1368	81945	1284292	15,54
2	72	81261	0,01808	1469	80527	1202347	14,80
2	73	79792	0,01988	1586	78999	1121820	14,06
2	74	78206	0,02203	1723	77344	1042822	13,33
2	75	76483	0,02459	1880	75543	965477	12,62

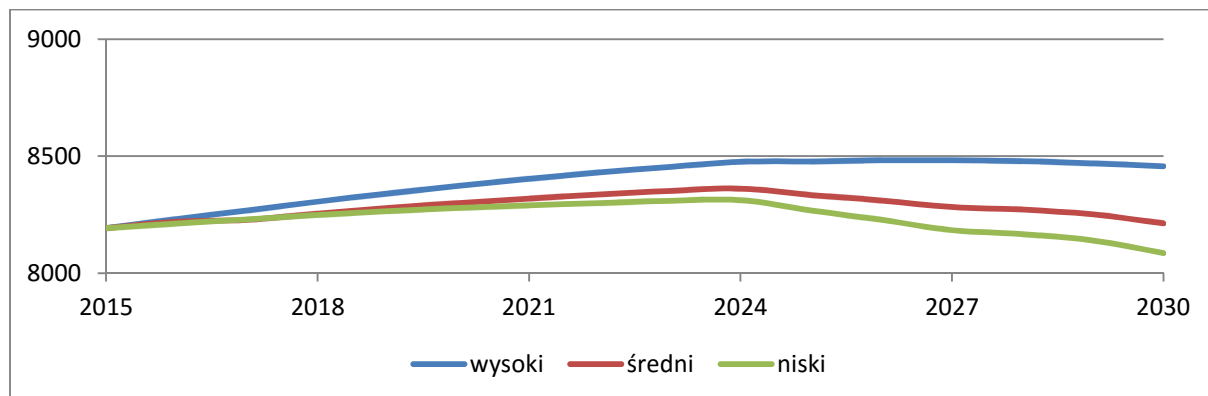
Płeć: 1-mężcz. 2-kobiety	Wiek	Liczba dożywających	Prawdopodobieństwo wo zgonu	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna	Ludność stacjonarna skumulowana	Przeciętne dalsze trwanie życia
	x	lx	qx	dx	Lx	Tx	ex
2	76	74603	0,02762	2060	73573	889934	11,93
2	77	72543	0,03117	2261	71412	816362	11,25
2	78	70282	0,03528	2480	69042	744950	10,60
2	79	67802	0,04000	2712	66446	675908	9,97
2	80	65090	0,04533	2950	63615	609462	9,36
2	81	62140	0,05129	3187	60546	545848	8,78
2	82	58952	0,05790	3414	57245	485302	8,23
2	83	55539	0,06518	3620	53729	428056	7,71
2	84	51919	0,07313	3797	50020	374328	7,21
2	85	48122	0,08177	3935	46155	324307	6,74
2	86	44187	0,09114	4027	42173	278153	6,29
2	87	40160	0,10126	4067	38126	235979	5,88
2	88	36093	0,11218	4049	34068	197853	5,48
2	89	32044	0,12394	3971	30058	163785	5,11
2	90	28073	0,13653	3833	26156	133726	4,76
2	91	24240	0,15011	3639	22420	107570	4,44
2	92	20601	0,16461	3391	18906	85150	4,13
2	93	17210	0,18003	3098	15661	66244	3,85
2	94	14112	0,19639	2771	12726	50583	3,58
2	95	11340	0,21367	2423	10129	37857	3,34
2	96	8917	0,23187	2068	7883	27729	3,11
2	97	6850	0,25096	1719	5990	19845	2,90
2	98	5131	0,27093	1390	4436	13855	2,70
2	99	3741	0,29174	1091	3195	9420	2,52
2	100	2649	0,31334	830	2234	6225	2,35

Źródło: GUS

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DO ROKU 2030.

Na podstawie przyjętych trzech wariantów dzietności kobiet oraz tablicy trwania życia za rok 2014 opracowano trzy warianty prognozy ilości mieszkańców miasta i Gminy Szczekociny do roku 2030 co pokazuje poniższy wykres.

Rysunek 4 Prognozowane zmiany ilości mieszkańców według trzech wariantów



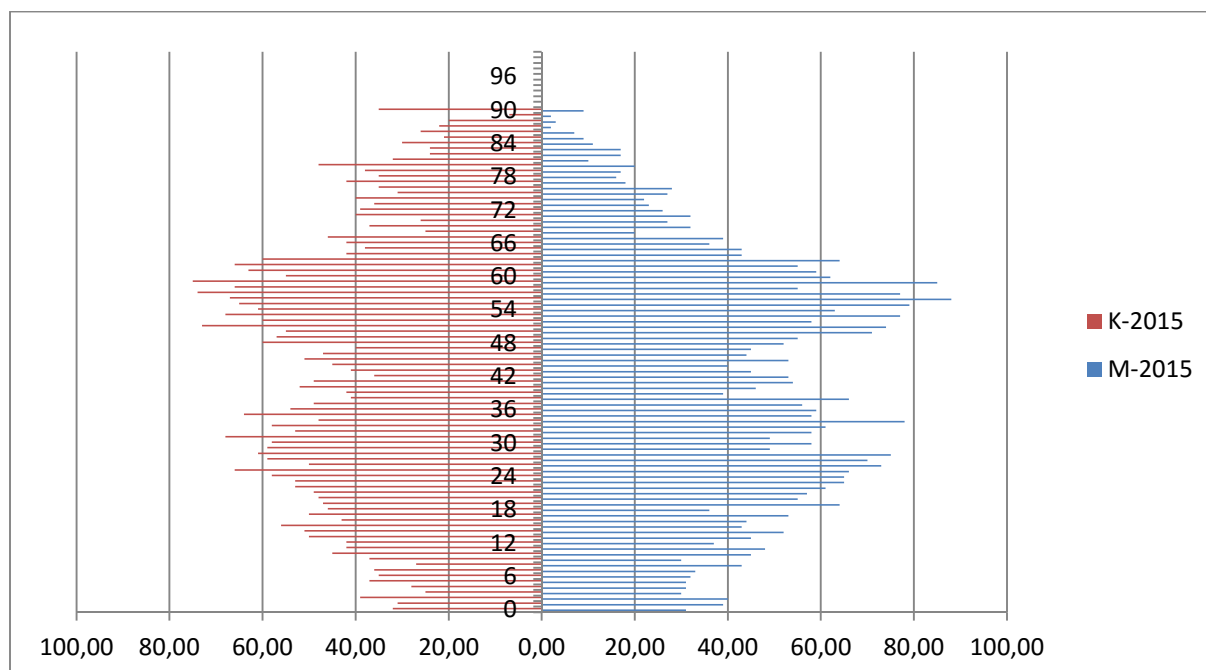
Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z prognozą liczba mieszkańców w początkowym okresie będzie we wszystkich trzech wariantach wzrastać do około 2024 roku. Po tym roku w wariacie niskim spodziewany jest ubytek mieszkańców niemniej jednak ubytek ten do roku 2030 roku spadnie poniżej poziomu wyjściowego. W wariacie średnim w 2024 roku spodziewany jest przyrost mieszkańców o około 200 osób, natomiast po tym roku spodziewany jest ubytek do poziomu nieznacznie wyższego niż jest obecnie. W ostatnim wariacie zakładającym najwyższą dzietność kobiet liczba mieszkańców Miasta i Gminy Szczekociny będzie wzrastać do poziomu ok. 8482 ludzi by później ustabilizować się na tym poziomie.

Powyższe wyniki są zbieżne z opracowaną przez Główny Urząd Statystyczny Prognozą Ludności na lata 2014 – 2050, ponieważ zgodnie z nią na obszarach wiejskim w początkowym okresie pojawi się niewielka nadwyżka urodzeń nad zgonami (w prognozie GUS do 2018 r., a w prognozie dla Szczekocin do 2024 r.).

Struktura ludności Miasta i Gminy Szczekociny według wieku i płci w 2015 roku została przedstawiona graficznie za pomocą piramidy wieku. Dla każdego wariantu prognozy demograficznej stworzona również analogiczne piramidy dla 2020 r. i 2030 r. Punktem wyjściowym do dalszych analiz jest analiza piramidy wieku w 2015 roku, którą przedstawiono poniżej.

Rysunek 5 Piramida wieku i płci w 2015 roku.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

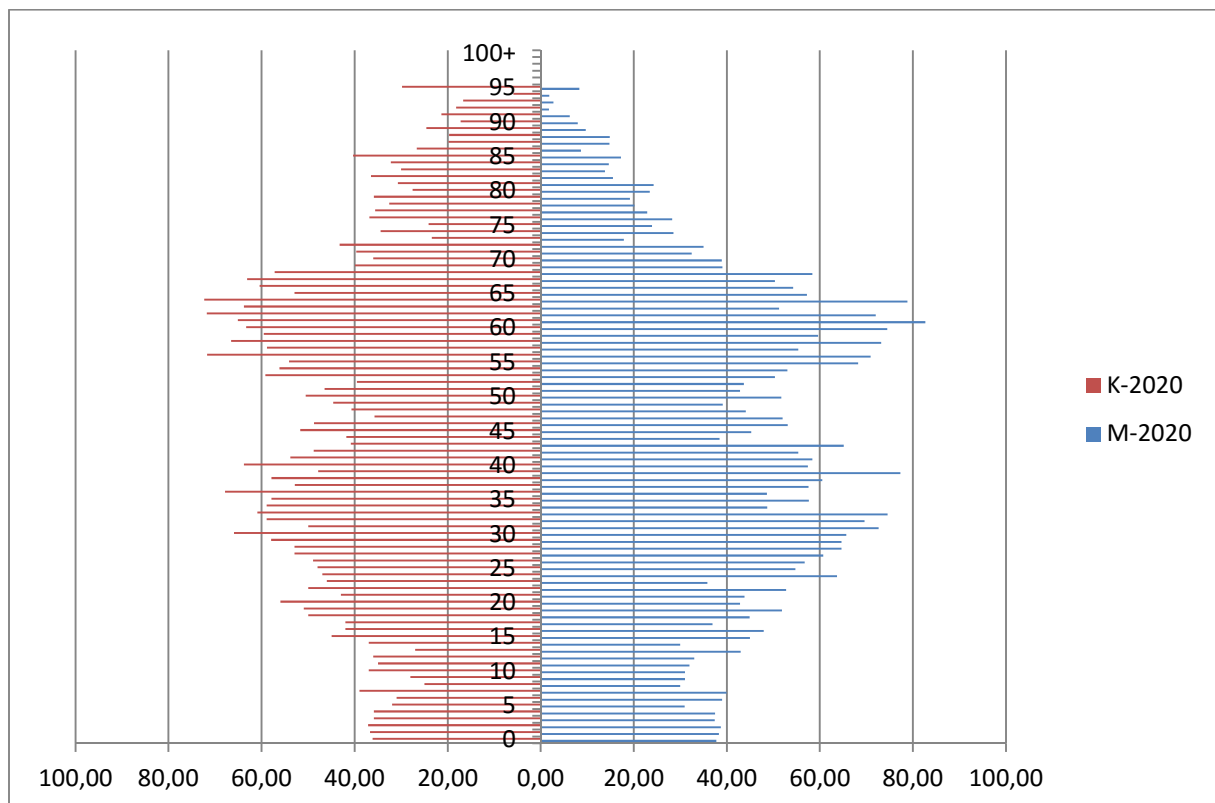
Na podstawie kształtu piramidy wieku można wskazać pewne cechy, które są zgodne z obserwowanym w Polsce wzorcem, a mianowicie struktura wieku i płci dla Miasta i Gminy Szczekociny charakteryzuje się przemieszczanie wyżów i niżów demograficznych będących skutkiem II wojny światowej. Są to:

- niżowe generacje urodzone w latach 1939 – 1945, osiągnęło już wiek emerytalny, a jego pokolenie jest już w wieku niemobilnym.
- powojenny wyż demograficzny z lat 1947 – 1961, które część osób już przekroczyło wiek emerytalny (wśród kobiet ten wiek był już osmagany w 2007 roku). Generacja wyżu powojennego osiągnęła już wiek niemobilny;
- niżowe „echo demograficzne” urodzone w latach sześćdziesiątych złożone z potomstwa generacji urodzonych w trakcie II wojny światowej, które w 2015 roku znajduje się w wieku około 45-55 lat;
- „echo” powojennego wyżu demograficznego, które zaczęło pojawiać się na świecie w drugiej połowie lat sześćdziesiątych i trwało do początku lat osiemdziesiątych (a z piramidy wynika, że okres ten w Szczekocinach został „wydłużony” do lat 90). Osoby urodzone na początku tego wyżu zbliżają się do wieku niemobilnego, natomiast osoby z lat osiemdziesiątych z uwagi na zmianę wzorców prokreacyjnych, które współcześnie osiągają wiek charakteryzujący się najwyższą płodnością, mierzona liczbą urodzeń żywych

przypadających na 1000 kobiet. Jest to wiek 20-24, 25-29, a coraz częściej 30-35 lat.

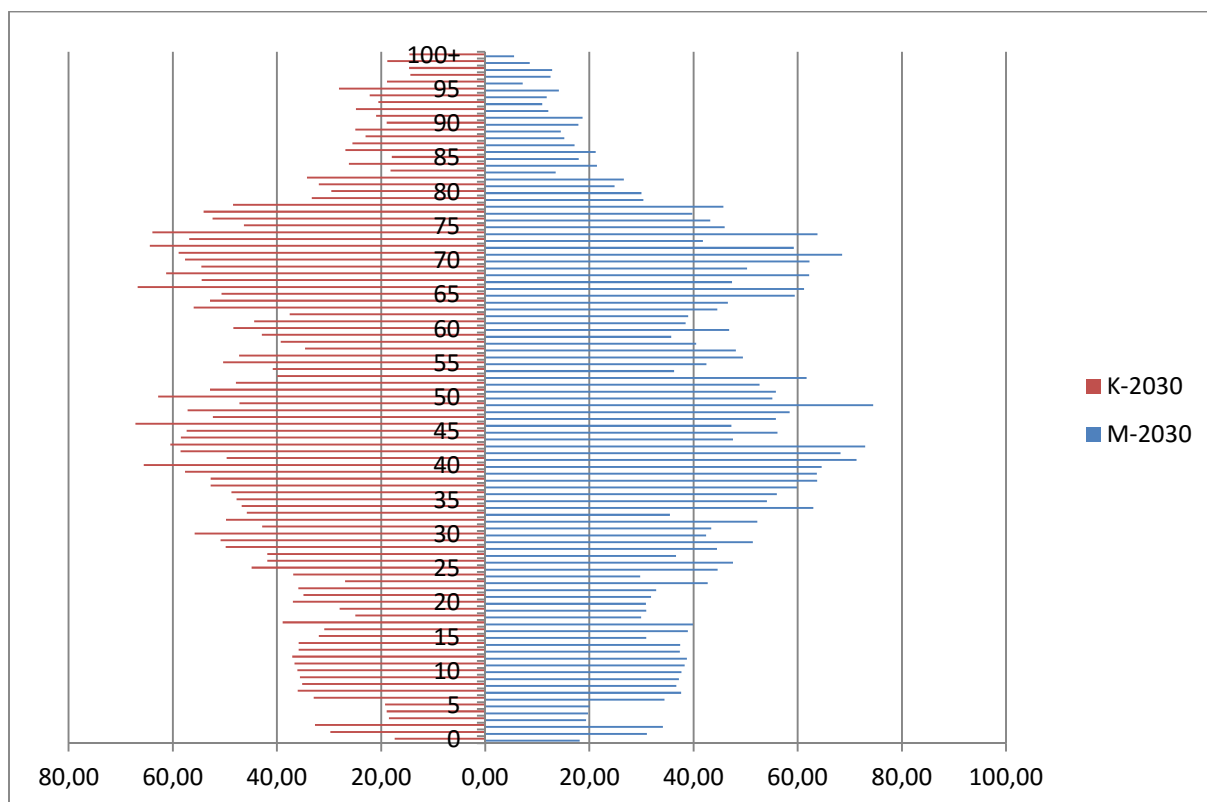
Według wariantu niskiego w kolejnych 5 latach do 2020 roku spodziewany jest przyrost liczby dzieci w wieku 0-5 lat. Przyrost ten jest wynikiem podjęcia przez osoby z końcówki pokolenia „echa” powojennego wyżu demograficznego decyzji o posiadaniu potomka. Niemniej jednak mimo przyrost ilości dzieci do roku 2020 będzie miał charakter krótkookresowego trendu, który pod koniec 2030 roku wyhamuje. W tym scenariuszu początkowy przyrost ludzi nie zrekompensuje ubytku mieszkańców z przyczyn naturalnych. W dalszym ciągu na terenie gminy będzie obserwowany proces starzenia się społeczeństwa z uwagi na coraz krótsze okresy, w których obserwowany będzie skokowy wzrost ilości noworodków (patrz piramida wieku dla 2020 r. i 2030 r.). Z drugiej strony z uwagi na przewidywany coraz lepsza opiekę medyczną spodziewać można się przyrostu osób dożywających 90 i więcej lat.

Rysunek 6 Piramida wieku i płci w 2020 roku (wariant niski)



Źródło: Opracowanie własne

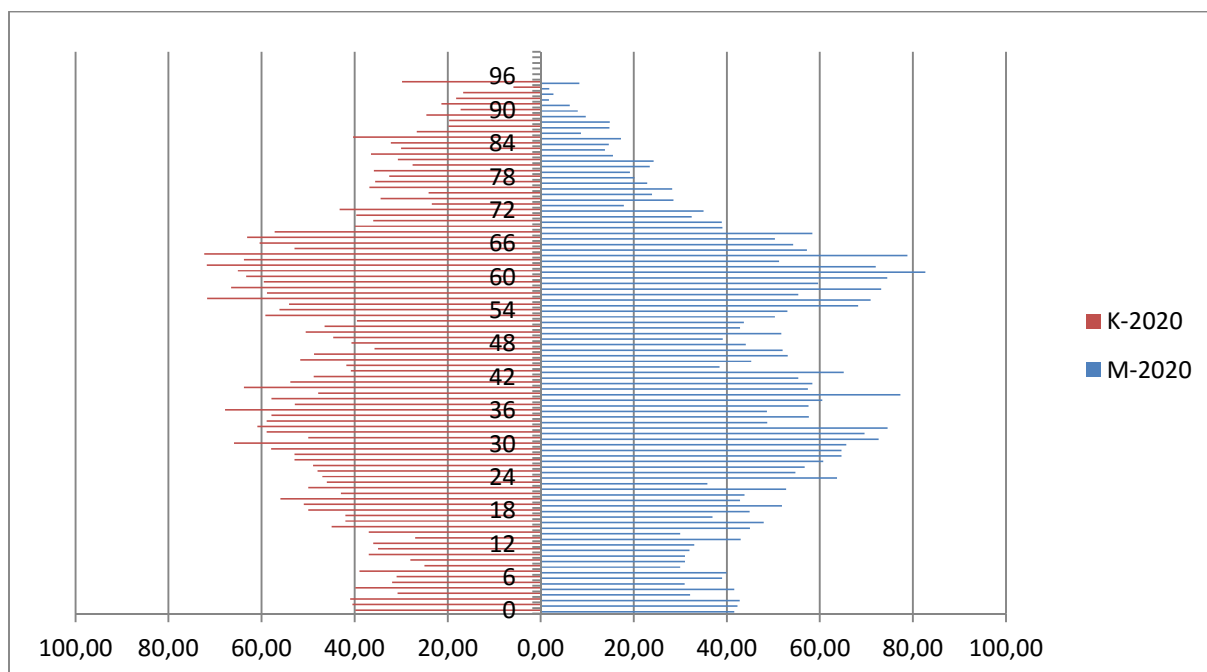
Rysunek 7 Piramida wieku i płci w 2030 roku (wariant niski)



Źródło: Opracowanie własne

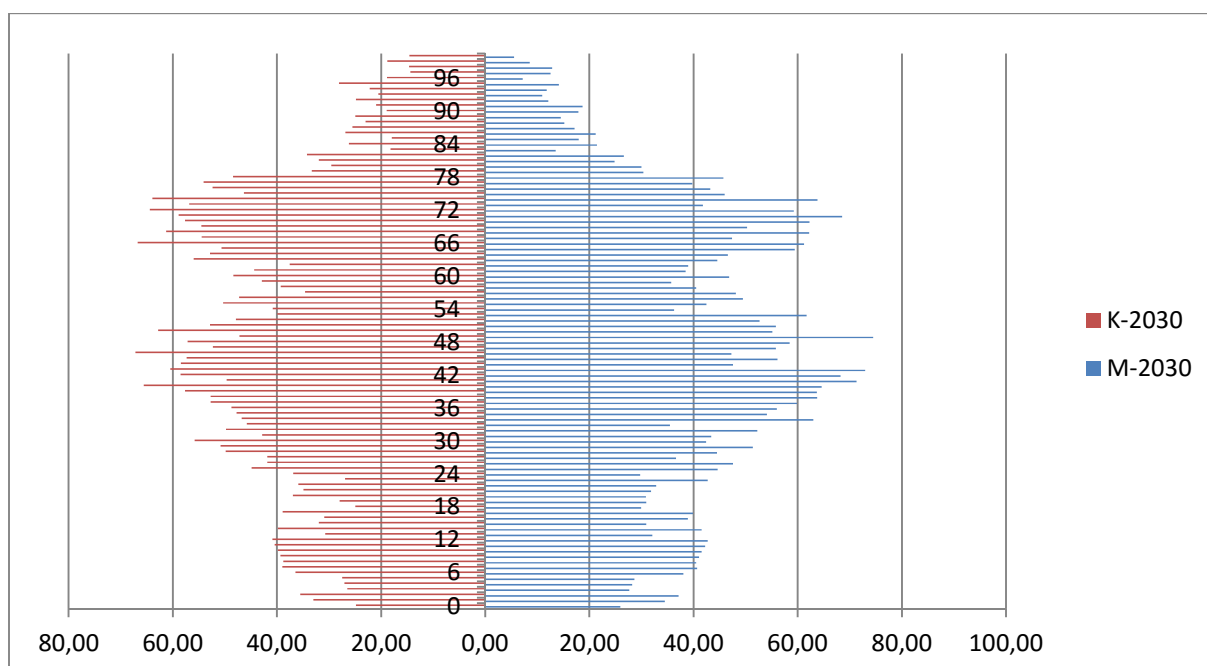
Podobnie jak w wariantcie niskim wariantcie średnim również spodziewany jest wzrost urodzeń dzieci w najbliższych pięciu latach. W wariantcie tym wzrost w sensie ilościowym będzie większy. Spodziewany jest również dłuższy okres, w którym będą rodzić się dzieci. Tak jak w wariantcie niskim spodziewany jest również przyrost osób starszych.

Rysunek 8 Piramida wieku i płci w 2020 roku (wariant średni)



Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 9 Piramida wieku i płci w 2030 roku (wariant średni)

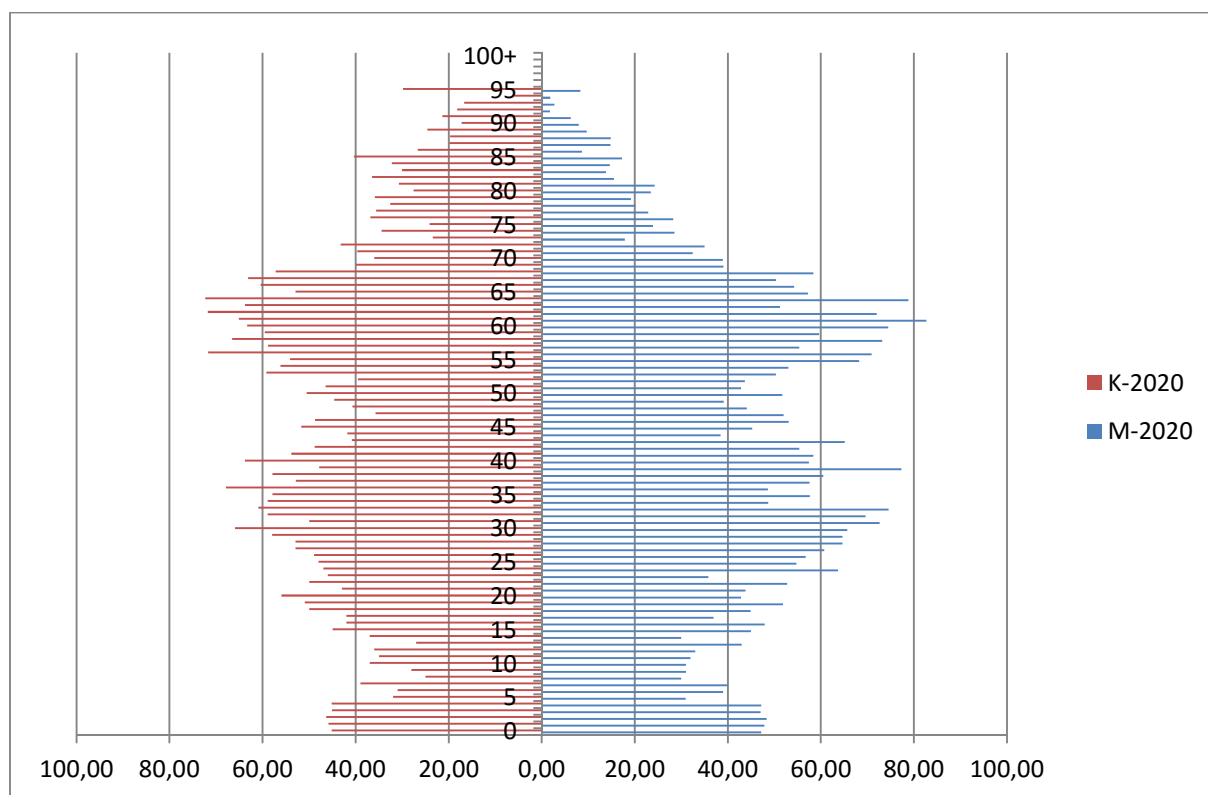


Źródło: Opracowanie własne

W wariantcie najbardziej optymistycznym (wysokim), w którym założono, że dzietność kobiet najbardziej wzrośnie spodziewany jest znaczny wzrost urodzeń od około 2020 r., który nie wyhamuje w najbliższych 10 latach po tym okresie. Zamiast skokowe spadku urodzeń jak w poprzednich wariantach, w tym zaobserwować można powolny spadek urodzeń o kilka do kilkunastu dzieci rocznie. Wariant ten jest najmniej

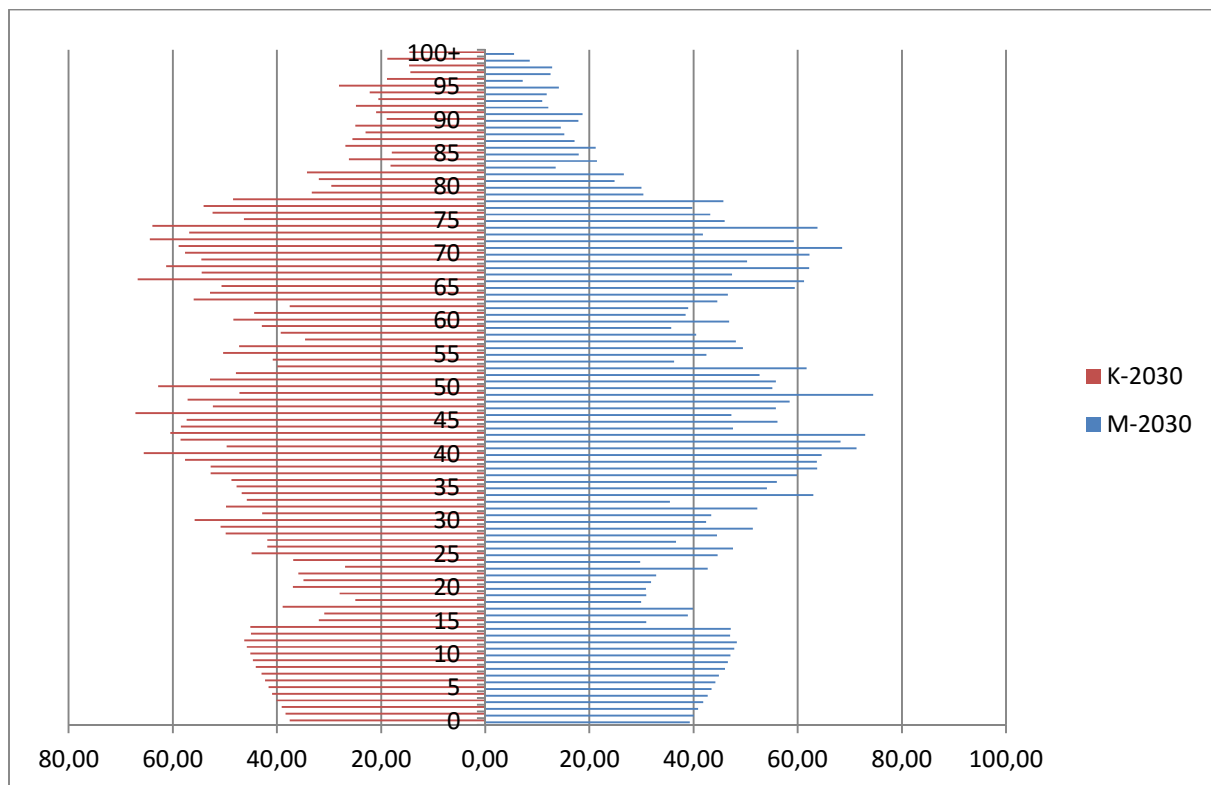
prawdopodobny, ale w przypadku zmiany polityki społecznej i prorodzinnej przez organy rządowe nie jest nie możliwy.

Rysunek 10 Piramida wieku i płci w 2020 roku (wariant wysoki)



Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 11 Piramida wieku i płci w 2030 roku (wariant wysoki)



Źródło: Opracowanie własne

Rekomendacje do kierunków studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

- z uwagi na zakres czasowy prognozy rekomenduje się przyjęcie za najbardziej prawdopodobny scenariusz średni, wg którego w najbliższym okresie spodziewany jest przyrost ilości mieszkańców o około 200 osób, po czym należy spodziewać się ubytku mieszkańców.
- na podstawie art. 10 ust. 7 pkt. 2 należy przyjąć, że wzrost liczby mieszkańców może być większy o około 30% od zakładanego w scenariuszu średnim (maksymalny wzrost ilości mieszkańców – 260)
- w kierunkach studium należy przyjąć wzrost ilości terenów budowlanych dla około 150 - 175 osób (założono, że 1/3 osób pozostanie w domu rodzinnym).

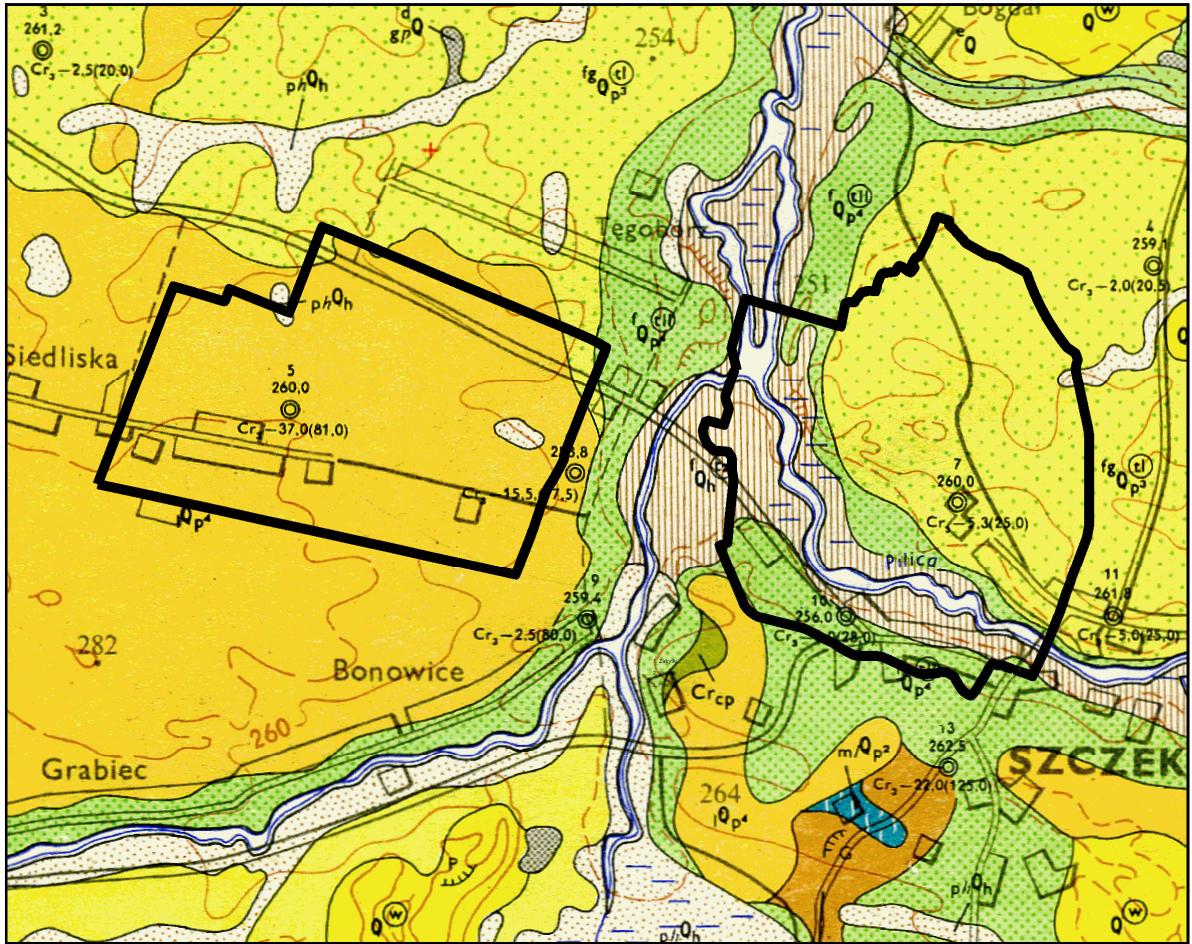
ANALIZY ŚRODOWISKOWE

Analizy środowiskowe były przeprowadzone dla obszarów objętych zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Szczekociny oraz ich najbliższego sąsiedztwa.

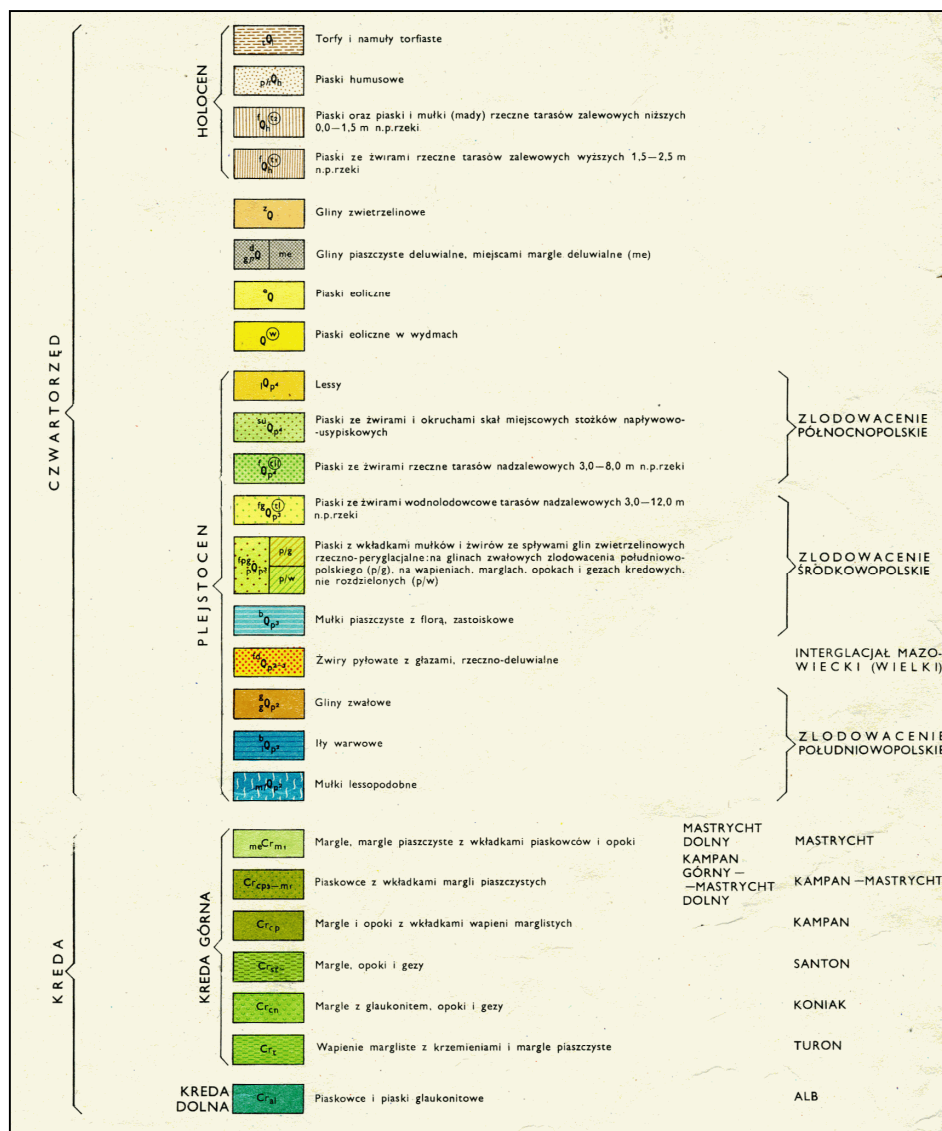
Budowa geologiczna

Budowa geologiczna obszarów opracowana jest dość zróżnicowana, a w jej strukturze można wyróżnić przede wszystkim osady mezozoiczne, głównie górno kredowe, które wypełniają płaską nieckę. Starsze utwory przykryte są młodszymi utworami z ery czwartorzędu.

Do najstarszych utworów na obszarach opracowania należą osady ery mezozoicznej, a dokładniej z okresu kredy dolnej oraz górnej. Osady kredy dolnej wykształcone są w postaci piasków i piaskowców, które mogą być lokalnie porozcinane wkładkami zlepieńców oraz margli. Utwory te przykryte są młodszymi osadami kredy górnej reprezentowane głównie przez margle. Do najstarszych z nich należą margle z glaukonitem, opoki oraz gezy z II wieku okresu górnej kredy zwanego Koniakiem. Przykryte są one utworami Santonu (III wieku górnej kredy) wykształconymi w postaci zwykłych margli, opok lub gezów. Na utworach Santonu zalegają osady Kampana (IV wieku górnej kredy) reprezentowanymi przez margle oraz opoki z wkładkami wapieni marglistych.



Ryc.5. Obszary objęte opracowaniem analizą środowiskową na tle mapy geologicznej



Ryc.6. Legenda do mapy geologicznej

Do młodszych utworów należą osady czwartorzędu, a dokładniej z okresu plejstocenu oraz holocenu. Do najstarszych z nich należą mułki lessopodobne oraz gliny zwałowe pochodzące z czasów zlodowacenia południowopolskiego. Na nich zalegają osady powstałe w okresie zlodowacenia środkowopolskiego reprezentowane przez piaski i żwiry wodnolodowcowe tarasów nadzalewowych. Z młodszego zlodowacenia północnopolskiego, pozostałością na obszarach opracowaniach są piaski ze żwirami rzeczno nadzalewowych oraz zalegające nad nimi lessy.

Utwory pochodzące ze zlodowceń przykryte są piskami eolicznymi oraz glinami piaszczystymi deluwialnymi, z miejscami występującymi marglami deluwialnymi.

Do najmłodszych utworów występujących na obszarach objętych analizą środowiskową należą osady holocenu. Związane są one z doliną Pilicy oraz jej dopływów. Utwory te wykształcone są w postaci piasków ze żwirami rzecznyymi, piasków oraz piasków i mułków (mad) rzecznych, piasków humusowych oraz torfów i namułów torfiastych.

Złoża kopalin

Na przedmiotowych obszarach nr 1 oraz 2 nie występują obszary górnicze, tereny górnicze oraz udokumentowane złoża surowców naturalnych.

Rzeźba terenu

Obszar nr 1

Na obszarze nr 1 zaznaczają się dwa wyraźne typy rzeźby. Są one efektem położenia przedmiotowego obszaru w obrębie dwóch mezoregionów. Pierwszy z nich-Próg Lelowski, stanowi monoklinalne pasmo wzgórz zbudowanych z piaskowców i margli kredowych przykrytych utworami czwartorzędowymi. Wg Kondrackiego osiąga on wysokości bezwzględne do 280 m n.p.m. na północnym zachodzie do powyżej 340 m n.p.m. na południowym-wschodzie. Wschodnia część obszaru opracowania nr 1 zlokalizowana jest w obrębie Progu Lelowskiego. Znacznie większa część obszaru nr 1 leży w obrębie innego mezoregionu - Niecki Włoszczowskiej.

Wysokości bezwzględne na obszarze opracowania nr 1 mieszczą się w przedziale od ok. 255 m n.p.m. do ok 267 m n.p.m. Deniwelacje na przedmiotowym terenie są niewielkie i wynoszą jedynie 10-15 metrów. Teren opracowanie jest nachylony z kierunku północno-zachodniego w kierunku południowo-wschodnim, w stronę doliny Krztyni.

Obszar nr 2

Obszar nr 2 zlokalizowany jest w całości w obrębie Niecki Włoszczowskiej. Jego rzeźba, podobnie do obszaru nr 1 również nie jest bardzo zróżnicowana. W centralnej części opracowania (wzdłuż ulicy Zielonej) teren wznosi się lekko z

południowego wschodu (od doliny Krztyni) na północny zachód osiągając wysokość bezwzględną wynoszącą ok. 265 m n.p.m. Powyższe wzniesienie nie zaznacza się wyraźnie w ukształtowaniu terenu, gdyż pozostała część obszaru zlokalizowana jest niewiele niżej, bo na wysokości 257 m n.p.m. na północy do 254 m n.p.m. w dolinie Pilicy na południu. Deniwelacje terenu nr 2 wynoszą ok 10 metrów, podobnie jak na obszarze nr 1.

Wody podziemne i powierzchniowe

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym analizowany obszar w całości należy do dorzecza Wisły. Cały obszar Miasta i Gminy Szczekociny, w tym również obszary opracowania znajdują się w dorzeczu Pilicy. Obszary opracowania są odwadniane przede wszystkim przez rzekę Krztynię wraz z dopływami, Pilicę oraz mniejsze cieki.

Krztynia jest lewobrzeżnym dopływem Pilicy, a jej źródło zlokalizowane jest w okolicy wsi Siamoszyce (na południowy-zachód od obszaru opracowania) w gminie Kroczyce. Długość rzeki wynosi około 25 kilometrów Krztynia uchodzi do Pilicy w środkowej części gminy Szczekociny, na północ od obszarów opracowania.

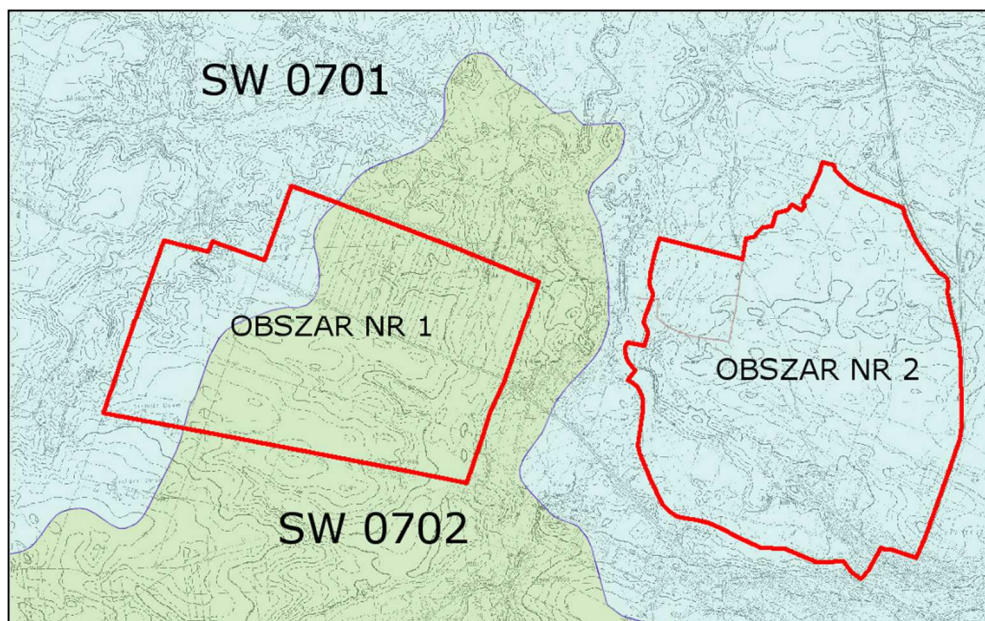
Wg podziału hydrologicznego obszary opracowania znajdują się w granicach dwóch scalonych jednolitych częściach wód SW0701 Pilica do dopływu spod Nakła (zachodnie krańce obszaru opracowania nr 1 oraz cały obszar nr 2) oraz SW0702 Krztynia w hydrologicznym regionie dorzecza środkowej Wisły – w obrębie kilku jednolitych części wód powierzchniowych, a mianowicie:

- PLRW20006254154 (Dopływ spod Małachowa) oraz PLRW200024254149 (Krztynia od Białki do ujścia)-obszar opracowania nr 1,
- PLRW20009254157 (Pilica od Dopływu z Węgrzynowa do Dopływu spod Nakła) oraz PLRW20006254152 (Dopływ spod Goleniów)-obszar opracowania nr 2.



Fot. 7. Rzeka Pilica na obszarze opracowania nr 2

Położenie obszarów opracowania objętych niniejszym opracowaniem względem scalonych części wód powierzchniowych przedstawia poniższa rycina nr 7.



Ryc. 7. Scalone Części Wód Powierzchniowych w obrębie obszarów opracowania

Wody podziemne

Na obszarach objętych opracowaniem występuje kilka poziomów wodonośnych:

Kredowe piętro wodonośne reprezentowane jest przez dwa poziomy wodonośne:

- górnokredowy

- dolnokredowy.

Górnokredowy poziom wodonośny reprezentowany jest przez margle, opoki i gezy, lokalnie z wkładkami piaskowców, a w części spągowej także piaski i piaskowce glaukonitowe cenomanu. Stanowi on pierwszy użytkowy poziom wodonośny. W marglach, opokach i gezach z wkładkami piaskowców występują wody szczelinowe. W części stropowej występują one najczęściej na ilastej zwietrzelinie margli. W dolinach rzecznych na głębokości ok. 100-150 m występuje jeden ciągły poziom wodonośny. Górnokredowy poziom wodonośny zasilany jest przez słabo przepuszczalne lessy. Zwierciadło wód podziemnych w dolinach rzecznych zlokalizowane jest najczęściej na głębokości kilku metrów.

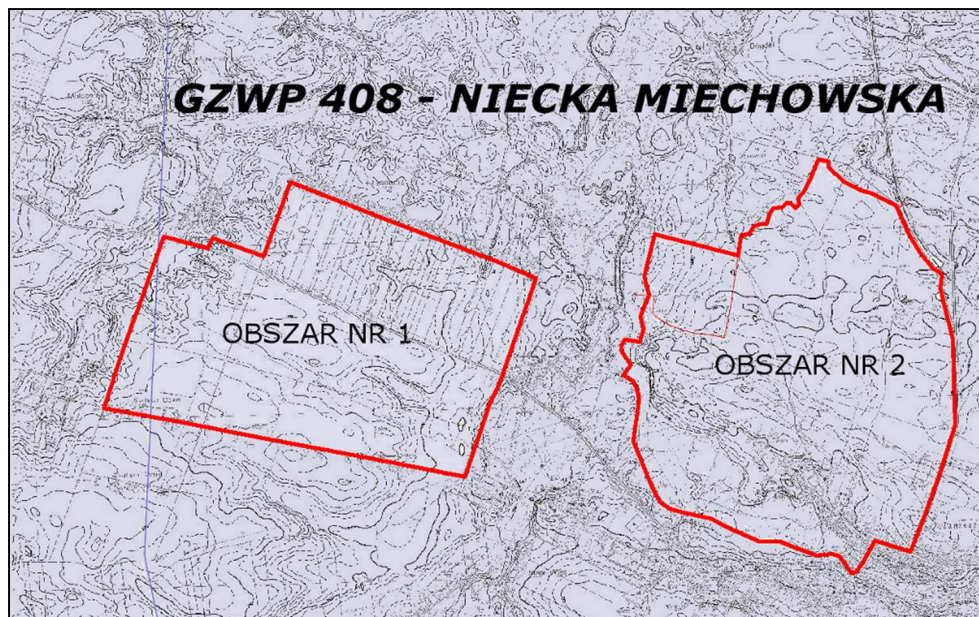
Dolnokredowy poziom wodonośny budują osady albu wykształcone w postaci piaskowców glaukonitowych z wkładkami wapieni. Miąższość osadów tego piętra waha się od kilku do nawet 50 metrów. Poza strefami wychodni kredy dolnej zwierciadło wody jest napięte przez słabo przepuszczalne utwory kredy górnej z zaciśniętymi szczelinami. Jest to piętro bardzo słabo rozpoznane. Współczynnik filtracji określany jest na około $1 \cdot 10^{-5}$ m/s, a przewodność poniżej 50 m²/h. Na obszarach opracowania głównymi strefami drenażu wód podziemnych są doliny rzek.

Czwartorzędowy poziom wodonośny charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi. Najbardziej zasobny występuje w miejscach zalegania utworów fluwioglacjalnych, gdzie przeważają piaski osiagające do kilkudziesięciu metrów. Mało zasobne w wody są natomiast utwory czwartorzędowe występujące na wychodniach skał słabo przepuszczalnych. W tej pozycji występują głównie gliny zwietrzelinowe i rumosze. Głównym źródłem zasilania tego piętra jest infiltracja wód opadowych, więc zasoby powyższego piętra są zależne od warunków klimatycznych.

Obszary opracowania zlokalizowane są w całości w obrębie jednej Jednolitej Części Wód Podziemnych - **JCWPD nr 97** (Europejski kod PLGW 230097).

W JCWPD nr 97 poziom czwartorzędowy charakteryzuje się nieciągłością. Występuje w nim najczęściej jedna warstwa wodonośna. W zagłębieniach powierzchni przedczwartorzędowej i rowach tektonicznych może występować poziom mioceński w piętrze neogeńskim. Poziom górnokredowy występuje na całym obszarze, a lokalnie odsłania może odsłaniać się na powierzchni.

Dodatkowo cały obszar nr 1 oraz 2 zlokalizowane są w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 408-Niecka Miechowska.



Ryc. 8. GZWP nr 408 - Niecka Miechowska na przedmiotowych obszarach

Warunki klimatyczne

Wg klasyfikacji opracowanej przez R. Gumińskiego obszary opracowania zlokalizowane są w dzielnicy XV-częstochowsko-kieleckiej. W związku z tym podstawowe elementy klimatu kształtują się tutaj następująco:

- roczna suma opadów waha się w przedziale od 615 do 650 mm przy czym najwyższe średnie miesięczne sumy opadów przypadają na miesiące letnie,
- średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,7°C, maksimum odnotowuje się w miesiącu lipcu natomiast minimum w styczniu,
- średnia miesięczna temperatura powietrza w lipcu waha się od 14 do 16°C, natomiast średnia miesięczna temperatura powietrza w styczniu waha się od 0 do -2°C,
- średnia minimalna temperatura stycznia w okolicach Szczekocin wynosi ok. -6°C,
- dominują wiatry z kierunku zachodniego (18,8%) oraz południowo-zachodniego (17,8%),
- średnia długość zalegania pokrywy śnieżnej waha się od 60 do 80 dni,

- wilgotność względna powietrza waha się w przedziale od 71-78% (od czerwca do lipca) do 85-88% (od listopada do lutego),
- średnia liczba dni z mgłą wynosi 28,5 (najczęściej w okresie od listopada do lutego),
- okres wegetacyjny rozpoczyna się 2 kwietnia, a kończy 1 listopada - średnia jego długość wynosi 212 dni.

Gleby

Gmina Szczekociny należy do gmin o charakterze rolniczym pomimo faktu iż nie dominują tutaj gleby wysokich klas bonitacyjnych. Łączna suma gruntów ornych wynosi 6306 ha, co stanowi prawie połowę wszystkich użytków rolnych na terenie Gminy (46,3%). Największy udział gleb wg klasy bonitacyjnej mają gleby orne średnie klasy IVa (1520 ha, 24,3% wszystkich gruntów ornych) oraz gleby orne najsłabsze klasy VI (17,0% wszystkich gruntów ornych). Gleby przydatne do upraw rolniczych czyli średnio dobre klasy IIIb oraz IIIa stanowią odpowiednio 991 ha, 15,8% wszystkich gruntów ornych oraz 705 h czyli 11,2% gruntów ornych. Gleby klasy I na obszarze Gminy Szczekociny nie występują, natomiast gleby orne bardzo dobre klasy II zajmują powierzchnię 90 ha (1,4% gruntów ornych).

Na przeważającej powierzchni obszaru opracowania nr 1 dominują gleby średnio dobre klasy IIIa oraz IIIb, które zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych należą do gruntów chronionych. Na obszarze nr 2 dominują gleby orne średnie oraz słabe klasy IV oraz V. W środkowo-wschodniej części obszaru nr 2 występują zwarte kompleksy gleby klasy IIIa oraz IIIb, jednak z uwagi na fakt iż jest to teren miasta nie należą one do gruntów chronionych.

W strukturze użytków rolnych w gminie Szczekociny dominują grunty orne 6306 ha (co stanowi 46,3%). O ponad 1/3 mniej jest łąk, które zajmują 2247 ha (16,5%). Pastwiska stanowią jedynie 2,9% (391ha), natomiast najmniej jest sadów (0,4%, 52ha).

Flora i fauna

Wg podziału geobotanicznego Polski Matuszkiewicza, obszary opracowania zlokalizowane są w Dziale Wyżyn Południowopolskich, Krainie Wyżyn

Środkowomałopolskich, Okręgu Niecki Włoszczowskiej, na styku trzech jednostek Lelowskiej, Szekocińskiej oraz Koniecpolskiej.

W związku z tym, że na obszarach nr 1 oraz 2 dominują tereny rolnicze, ich szata roślinna nie wyróżnia się na tle Gminy oraz regionu. Wśród roślin uprawnych dominują zboża. Urozmaiceniem rolniczego krajobrazu są zadrzewienia znajdujące się przy zabudowaniach wiejskich oraz wzdłuż dróg, w tym wzdłuż drogi krajowej nr 46 Częstochowa – Kielce. Rosną tu m.in.: jesiony pensylwańskie *Fraxinus pennsylvanica*, klony jawory *Acer pseudoplatanus*, jarzęby pospolite *Sorbus aucuparia*. Okoliczne wsie mają charakter ulicówek o dość zwartej zabudowie i niewielkich zagrodach. Przy niektórych gospodarstwach znajdują się jeszcze tradycyjne, cenne przyrodniczo przydomowe ogródki wiejskie, z licznymi gatunkami barwnie kwitnących bylin. Są one jednak coraz częściej zastępowane nowoczesnymi, monotonnymi ogródkami z dominującymi trawnikami i obecnością licznych drzew i krzewów iglastych, w szczególności żywotników *Thuja sp.* Przy niektórych zagrodach zachowały się sady drzew owocowych, ze starymi wysokopiennymi kultywarami wiśni *Prunus cerasus*, jabłoni *Malus domestica*, grusz *Pyrus domestica* i śliw *Prunus domestica*.

Obszary objęte niniejszym opracowaniem użytkowane są przede wszystkim jako grunty orne. Obsiewane są rokrocznie podstawowymi gatunkami zbóż: pszenicą *Triticum aestivum*, pszenżytem *xTriticale rimpai*, jęczmieniem *Hordeum vulgare*, owsem *Avena sativa*, żytem *Secale cereale*. W uprawach spontanicznie rozrastają się liczne gatunki chwastów, tworząc specyficzne zbiorowiska segetalne. Stopień zachwaszczenia poszczególnych pól jest zróżnicowany i zależy głównie od utrzymywanej na konkretnym polu kultury rolnej. W uprawach zbóż powszechne są tu pospolite chwasty polne: miotła zbożowa *Apera spica-venti*, chaber bławatek *Centaurea cyanus*, przetacznik polny *Veronica arvensis*, rumian polny *Anthemis arvensis*, mak polny *Papaver rhoeas*, ostrożeń polny *Cirsium arvense*, skrzyp polny *Equisetum arvense*, powój polny *Convolvulus arvensis*, szczaw polny *Rumex acetosella*, fiołek polny *Viola arvensis*, wyka drobnokwiatowa *Vicia hirsuta*. Występują tutaj zbiorowiska chwastów upraw zbożowych ze rzędu *Centauretalia cyani* (klasa *Stellarietea mediae*).

W sąsiedztwie przedmiotowych obszarów notowano też uprawy kukurydzy i bardzo nieliczne uprawy ziemniaków i warzyw (przede wszystkim w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowanych). Można wyróżnić tu kilkanaście gatunków roślin tworzących tzw. zbiorowiska chwastów upraw okopowych i ogrodowych (rzęd *Polygono-Chenopodietalia*, klasa *Stellarietea mediae*). Należą do nich to m.in.: komosa biała *Chenopodium album*, chwastnica jednostronna *Echinochloa crus-galli*, włośnica zielona *Setaria viridis*, rdest plamisty *Polygonum persicaria*, poziewnik pstry *Galeopsis tetrahit*, tasznik pospolity *Capsella bursa-pastoris*, rumianek bezpromieniowy *Chamomila suaveolens*, bylica pospolita *Artemisia vulgaris*, skrzyp polny *Equisetum arvense*, żóltlica orzęsiona *Galinsoga ciliata*, żóltlica drobnokwiatowa *G.parviflora*.

W sąsiedztwie miedz oraz dróg polnych występują gatunki łąkowe i ziołoroślowe. wśród których należy wymienić: kupkówkę pospolitą *Dactylis glomerata*, życicę trwałą *Lolium perenne*, wiechlinę łąkową *Poa pratensis*, wiechlinę roczną *Poa annua*, kostrzewę łąkową *Festuca pratensis*, kłosówkę wełnistą *Holcus lanatus*, perz właściwy *Elymus repens*, mietlicę pospolitą *Agrostis capillaris*, szczaw kędzierzawy *Rumex crispus*, babkę lancetowatą *Plantago lanceolata*, babkę zwyczajną *P.major*, mniszka lekarskiego *Taraxacum officinale*, rdest ptasi *Polygonum aviculare*, pięciornika gęsiego *Potentilla anserina* oraz niemal wszystkie dotychczas wymienione gatunki chwastów polnych.

Na drogach dojazdowych do pól rozwinęły się gatunki roślin odporne na rozdeptywanie oraz rozjeżdżanie. Należą do nich życica trwałą, wiechlina roczna, perz właściwy, rdest ptasi, babka zwyczajna, rumianek bezpromieniowy. Powyższym gatunkom towarzyszą inne rośliny takie jak np. tasznik pospolity, mietlica pospolita, wiechlina łąkowa, kupkówka pospolita, bylica pospolita.

W miejscach silnie przekształconych przez działalność człowieka rozwinęły się gatunki ruderalne reprezentowane przez bylicę pospolitą, pokrzywę zwyczajną *Urtica dioica*, łopian większy *Arctium lappa*, łopian pajęczynowaty *A.tomentosum*, cykorię podróżnik *Cichorium intybus*, sałatę kompasową *Lactuca serriola*, wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare*, bniec biały *Melandrium album*, przytulię czepną *Galium aparine*, świerząbka bulwiastego *Chaerophyllum bulbosum*. Można również zaobserwować tutaj gatunki tworzące tzw. siedliska okrajkowe, należą do nich: barszcz zwyczajny

Heracleum sphondylium, rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, przytulica pospolita *Galium mollugo*, dziurawiec zwyczajny *Hypericum perforatum*, przetacznik ożankowy *Veronica chamaedrys*, wyka ptasia *Vicia cracca*, wyka drobnokwiatowa, wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, dzwonek jednostronny *Campanula rapunculoides*, kupkówka pospolita, krwawnik pospolity *Achillea millefolium*, babka zwyczajna, rumianek bezpromieniowy, życica trwała, wiechlina roczna, perz właściwy, rdest ptasi.

Na obszarach opracowania nie zlokalizowano żadnych cennych siedlisk przyrodniczych ani gatunków roślin objętych ochroną.

Opisu fauny dokonano na podstawie opracowania „Raport z rocznego monitoringu chiropterologicznego, ornitologicznego oraz opis botaniczny projektowanej farmy wiatrowej w okolicach miejscowości Szczekociny (powiat zawierciański) w województwie śląskim”.

Gatunkami lęgowymi lub żerującymi w okresie lęgowym na obszarach opracowania oraz ich w okolicy są: bocian biały, błotniak stawowy, derkacz, gąsiorek i ortolan. Na przedmiotowym terenie lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie wykryto stanowiska lęgowe: bociana białego *Ciconia ciconia*, myszołowa *Buteo buteo*, kruka *Corvus corax*, błotniaka stawowego, derkacza, gąsiora, ortolana, czajki, dymówki, oknówki, kuropatwa, makolągwa, mazurka, potrzyszczka, przepiórki, skowronka, szpaka oraz wróbla.

W okresie migracji wiosennej oraz jesiennej nad obszarami opracowania zanotowano przeloty następujących gatunków ptaków: pustułka, krogulec, myszołów i błotniak stawowy. Zanotowano pojedyncze pojawy dużych ptaków blaszkoziołych (gęsi) oraz żurawi, a poza nimi myszołowa i błotniaka stawowego, a także myszołowa włosatego, drzemlika, pustułki, krogulca, jastrzębia i trzmielajada.

Na obszarze opracowania, z dotychczas przeprowadzonych badań monitoringowych wynika, że wykorzystanie obszarów opracowania przez nietoperze jest bardzo zróżnicowane. W przydrożnych szpalerach drzew nietoperze pojawiają się incydentalnie. Obniżenia terenu, pojedyncze nietoperze natomiast wykorzystują jako miejsca żerowania. W okolicy stawów zlokalizowanych w dolinie Krztyni notuje się bardzo wysoką intensywność nietoperzy, Występują tam takie gatunki jak: nocek

rudę *Myotis daubentonii*, karlik *Pipistrellus* spp., mroczek późny *Eptesicus serotinus*, borowiec *Nyctalus noctula*.

Wśród gatunków większych ssaków występujących na obszarach opracowania można wyróżnić sarnę, jelenia, lisa, zającą oraz dziką.

Walory krajobrazowe

Krajobraz obszaru opracowania nr 1 jest typowym krajobrazem rolniczym. Znaczącą powierzchnię obszaru opracowania zajmują pola uprawne, łąki oraz pastwiska tworząc barwną mozaikę w krajobrazie. Przez centralną część obszaru opracowania nr 1 przebiega droga krajowa nr 46, która wprowadza pewną dysharmonię w naturalnym krajobrazie rolniczym. Dodatkowym sztucznym elementem pojawiającym się w krajobrazie obszaru nr 1 są liczne słupy, linie energetyczne oraz obiekty mieszkaniowe. Dominantą na przedmiotowym terenie nr 1 jest kościółek w Tęgobórz.

Z uwagi na powyższe na terenie opracowania nr 1 można wyróżnić kilka podstawowych elementów krajobrazu takich jak:

tereny rolnicze głównie upraw rolnych,

tereny dróg,

tereny osiedli mieszkaniowych,

niezagospodarowane tereny zielone porośnięte roślinnością ruderalną.

Krajobraz obszaru opracowania nr 2, z uwagi na jego położenie w granicach administracyjnych miasta Szczekociny, różni się od krajobrazu obszaru nr 1. Na obszarze nr 2 bardziej widoczne są efekty działalności człowieka-zwłaszcza w południowej oraz południowo-wschodniej części obszaru. W dotychczas terenach otwartych nie dominują tereny upraw rolnych lecz łąk i pastwisk. Podobnie jak na obszarze nr 1 elementami wprowadzającymi dysharmonię w krajobrazie są liczne zgrupowania budynków mieszkalnych, drogi oraz dość liczne linie energetyczne przebiegające przez znaczną część obszaru opracowania. Walory krajobrazowe podnoszą natomiast fragment kompleksu leśnego zlokalizowanego w północno-

zachodniej części obszaru, liczne zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz fragment koryta Pilicy na południowym krańcu terenu.



Fot. 8. GPZ oraz liczne linie elektroenergetyczne jako element wprowadzający dysharmonię w krajobrazie obszaru nr 2

Z uwagi na powyższe na terenie opracowania nr 2 można wyróżnić kilka podstawowych elementów krajobrazu takich jak:

- tereny rolnicze głównie upraw rolnych,
- tereny użytków zielonych (łąk i pastwisk)
- tereny dróg,
- tereny osiedli mieszkaniowych,
- niezagospodarowane tereny zielone porośnięte roślinnością ruderalną,
- fragment kompleksu leśnego,
- fragment koryta Pilicy.

Struktury przyrodnicze na tle powiązań regionalnych

Struktury przyrodnicze występujące na analizowanych obszarach stanowią fragmenty większych jednostek geologicznych, tektonicznych, geomorfologicznych, hydrologicznych, klimatologicznych fito- i zoogeograficznych.

Obszar będący przedmiotem niniejszego opracowania stanowi fragment większych jednostek fizycznogeograficznych zwanych Progiem Lelowskim oraz Niecki Włoszczowskiej sięgającymi powierzchniowo poza obszary opracowania oraz obszar Gminy i Miasta.

Obszary opracowania znajdują się poprzez koryta Krztyni (na wschód od obszaru opracowania nr 1) oraz Pilicy (południowa część obszaru nr 2) oraz innych mniejszych cieków w kontakcie hydrologicznym z Wisłą. Koryta powyższych cieków stanowią nie tylko drogę migracji ryb, ale również mogą stanowić lokalny korytarz migracyjny dla większych ssaków. Dzięki połączeniu powyższych cieków z Wisłą, lokalne korytarze mają połączenie z korytarzem o znaczeniu większym niż tylko lokalne.

Obszar opracowania nr 1 znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie korytarza ekologicznego "Bory Stobrowskie-Lasy Przedborskie" (kod GKPdC-10A) (400 metrów w kierunku północnym) natomiast cała część obszaru nr 2 począwszy od jego centrum aż po samą północ zlokalizowana jest w obrębie powyższego korytarza ekologicznego. Korytarz ekologiczny łączy ze sobą obszary węzłowe „Bory Stobrowskie” (kod GKPdC-12A) na zachodzie z obszarem węzłowym „Lasy Przeworskie” (kod GKPdC-9) na północy. Dodatkowo należy podkreślić, że południowa część obszaru opracowania zlokalizowana jest również w obrębie korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym "Górna Pilica".

Obszar korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym "Górna Pilica" łączy się z innymi formami z sieci ECONET. Na południowy-wschód od obszaru opracowania graniczy z obszarem węzłowym o znaczeniu krajowym tzw. węzłem Miechowskim 17K. Natomiast na południe i północ od obszaru opracowania "Górna Pilica" łączy się z obszarem węzłowym o znaczeniu międzynarodowym 30M Jura Krakowsko-Częstochowska.

Kompleks leśny w północno-zachodniej części obszaru opracowania zlokalizowany jest w obrębie korytarzy ekologicznych ssaków, podgrupa kopytne oraz drapieżne: "K-Pilica-N". Poprzez powyższe korytarze obszar Miasta i Gminy Szczekociny, a tym samym obszary opracowania znajdują się w powiązaniach regionalnych z sąsiednimi obszarami należącymi do sieci.

Prawna ochrona zasobów przyrodniczych

Obszar opracowania nr 1 nie jest zlokalizowany w obrębie żadnej z obszarowych form ochrony przyrody wymienionych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, natomiast na obszarze nr 2 taka forma jest zlokalizowana. Jest to

użytek ekologiczny "Smuga" położony na terenie kompleksu leśnego w północno-zachodniej części obszaru nr 2. Zgodnie z art. 42 powyższej ustawy użytek ekologiczny to *zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania*. Odnośnie użytków ekologicznych, ustawa również reguluje jakie zakazy mogą być wprowadzone w ich obrębie, a mianowicie:

zakaz:

- *niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;*
- *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;*
- *uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby; dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;*
- *likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;*
- *wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;*
- *zmiany sposobu użytkowania ziemi;*
- *wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;*
- *umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;*
- *zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;*
- *umieszczania tablic reklamowych.*

Użytek ekologiczny "Smuga" został powołany na mocy Rozporządzenia Wojewody Nr 11/03 z 26.06.03 Dz. Urz. Nr 55/03 z 4.07.03 poz. 1692. Zgodnie z nim ochroną zostało objęte torfowisko występujące w kompleksie leśnym należącym do Skarbu Państwa.

Oprócz powyższego użytku, obszary opracowania zlokalizowane są w bliskim sąsiedztwie obszaru Natura 2000 "**Dolina Górnej Pilicy**" - **PLH 260018**.

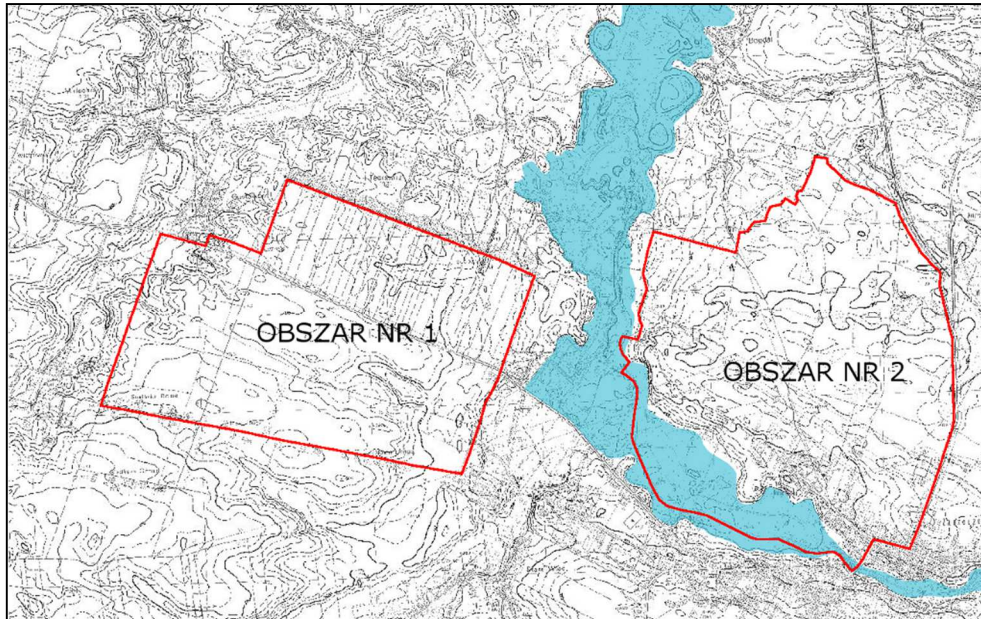
W "Raporcie z rocznego monitoringu chiropterologicznego, ornitologicznego oraz opisie botanicznym projektowanej farmy wiatrowej w okolicach miejscowości Szczekociny (powiat zawierciański) w województwie śląskim" napisano, że powyższy obszar położony jest w Krainie Świętokrzyskiej, w okręgu Włoszczowsko - Jędrzejowskim. Występują tutaj duże, w większości naturalne kompleksy leśne (grądy, lasy mieszane świeże i wilgotne oraz w dolinach rzecznych - lasy łąkowe i olsy). Meandrująca rzeka Pilica, której towarzyszą liczne starorzecza, tworzy malowniczą dolinę. Wzdłuż koryta ciągną się gęste zarośla wierzbowe oraz lasy nadrzeczne, o silnie zróżnicowanych drzewostanach, którym towarzyszą podmokłe łąki, charakteryzujące się dużą różnorodnością biologiczną: bogactwem fauny i flory, zwłaszcza gatunków związanych z siedliskami wilgotnymi. Powierzchnia licznych bagien i torfowisk systematycznie się kurczy w wyniku naturalnych zmian sukcesyjnych oraz zabiegów melioracyjnych. Ostoja obejmuje jeden z większych ciągów ekologicznych zlokalizowanych w naturalnych dolinach rzecznych w kraju. Występują tutaj zbiorowiska łąkowe, bardzo dobrze zachowane lasy łąkowe, bory bagienne, rzadziej bory chrobotkowe. Obszar ma też znaczenie dla ochrony starorzeczy. W ostoi zlokalizowane są liczne populacje gatunków roślin chronionych i ginących (ponad 60). Dolina Górnej Pilicy należy do najistotniejszych ostoi fauny w Polsce środkowej. Jedne z najliczniejszych i najlepiej zachowanych populacji w tej części kraju mają tu: bóbr europejski, traszka grzebieniasta, kumak nizinny, minóg ukraiński, koza, głowacz białołetwy, trzepla zielona, czerwo czyk fioletek i zatoczek łamliwy. Przy czym populacje trzepli zielonej, czerwo czyka fioletka i zatoczka łamliwego należą do kluczowych w skali kraju. Wśród rozlewisk w Dolinie Pilicy występują liczne mikrosiedliska dogodne dla występowania poczwarówki jajowatej. Pilica i jej dopływy są dobrym siedliskiem dla występowania skójki gruboskorupowej.

Istotne w skali regionu są populacje: pachnicy dębowej, piskorza, modraszka telejusa i modraszka nausitosa. Ostoja posiada bogaty zestaw gatunków owadów i innych organizmów wpisanych na czerwoną listę lub wymienianych w załącznikach do konwencji międzynarodowych. W "Dolinie Górnej Pilicy" licznie reprezentowane są przyrodniczo cenne gatunki ptaków. W Standardowym Formularzu Danych obszaru są wymienione gatunki lęgowe: bocian czarny (5-10 par), łabędź krzykliwy (1 para), trzmielojad (5-10 par), kania czarna (0-1), bielik (0-3), orlik krzykliwy (2-4 pary), żuraw (20-40 par).

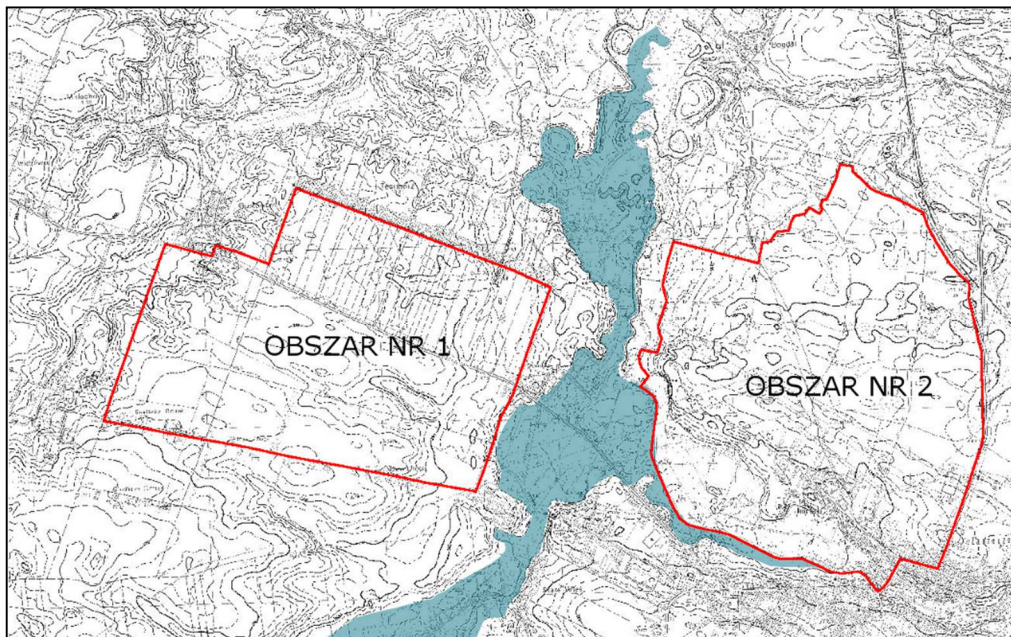
Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 roku o **ochronie gruntów rolnych i leśnych**, ochronie podlegają kompleksy leśne oraz gleby wysokich klas bonitacyjnych. W związku z tym, że na obszarach opracowania występują kompleksy żyznych gleb, w sytuacji zmiany ich przeznaczenia powinien zostać złożony wniosek do Ministra Środowiska w sprawie wyrażenia zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Tereny zagrożone powodzią

Przez obszary opracowania nr 1 i 2 lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie przepływają rzeki Krztynia, Pilica oraz ich mniejsze dopływy. W związku z tym, że stwarzają one potencjalne zagrożenie zalewaniem wodami powodziowymi, dla powyższych cieków zostało sporządzone "Studium dla potrzeb planów ochrony powodziowej". Z powyższego opracowania wynika, że południowa oraz południowo-wschodnia część obszaru opracowania nr 2 leży w zasięgu obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie przewyższenia $Q=1\%$ dla rzeki Pilica oraz Krztynia. Obszar nr 1 pomimo swojej lokalizacji blisko koryta Pilicy oraz Krztyni nie znajduje się w zasięgu obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.



Ryc. 9. Obszar szczególnego zagrożenie powodzią o prawdopodobieństwie przewyższenie $Q=1\%$ dla rzeki Pilica w obrębie obszarów opracowania



Ryc. 10. Obszar szczególnego zagrożenie powodzią o prawdopodobieństwie przewyższenie $Q=1\%$ dla rzeki Krztynia w obrębie obszarów opracowania

Tereny zagrożone osuwiskami

Grawitacyjne ruchy masowe, do których zalicza się m. in. osuwanie ziemi, są to zjawiska dość często występujące na terenach Zewnętrznych Karpat Fliszowych. Jest to wynikiem charakterystycznego upadu skał fliszowych, w obrębie których

dochodzi do powstawania osuwisk. Jest to zjawisko niebezpieczne dla terenów zabudowanych, gdyż może doprowadzić do całkowitego zniszczenia budynków oraz zagraża bezpieczeństwu mieszkańców. Jedną z przyczyn powstawania osuwisk jest przemoknięcie gruntu na skutek opadów nawaalnych, podcięcie stoku przez erozję bądź w wyniku nieprzemyślanej działalności człowieka (przeciążenie stoku).

Obszary opracowania charakteryzują się niewielkimi deniwelacjami oraz płaską rzeźbą terenu w związku z tym można założyć, że nie są narażone na występowanie osuwisk. Zjawiska ruchów masowych o niewielkim zasięgu mogą jedynie zachodzić w obrębie koryt Pilicy i Krztyń oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Zjawiska te mogą być skutkiem podcinania skarp brzegowych koryta w sytuacji, gdy ciek te prowadziłyby znaczną ilość wody. Z uwagi na reżim Polskich rzek można przyjąć, że takie sytuacje mogłyby mieć miejsce wczesną wiosną (w wyniku roztopów) lub latem, kiedy przypada maksimum opadów. Jednak zjawiska te nie powinny być zagrożeniem dla ludzi oraz ich mienia ze względu na położenie budynków mieszkaniowych w znacznych odległościach od koryta cieków.

Państwowy Instytut Geologiczny w ramach projektu „System Ochrony Przeciwośuwiskowej” przeprowadza inwentaryzację terenów osuwiskowych oraz narażonych na osuwanie mas ziemnych w południowej Polsce (głównie w Karpatach fliszowych). W pierwszych III fazach projektu, planowanych na lata 2006-2018, obszar Miasta i Gminy Szczekociny nie został uwzględniony, co może potwierdzać fakt, że nie jest to teren szczególnie narażony na zjawiska ruchów masowych. Być może w kolejnej fazie projektu, planowanej na lata 2019-2022, obszar Miasta i Gminy Szczekociny zostanie uwzględniony.

Zalecenia do zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Szczekociny:

1. do terenów pełniących **funkcje przyrodnicze** na obszarze opracowania zalicza się:
 - tereny lasów, zadrzewień oraz zakrzewień śródpolnych, zieleni nieurządzonej oraz koryt cieków Pilicy oraz Krztyń; zlokalizowane są one przede wszystkim w północnej oraz południowej części obszaru opracowania nr 2. Powyższe tereny są ważnym elementem krajobrazu przyrodniczego oraz pełnią funkcje przyrodnicze. Przyczyniają się do poprawy warunków aerosanitarnych oraz stanowią bufor ochronny przed hałasem. Tereny leśne są również miejscem bytowania wielu

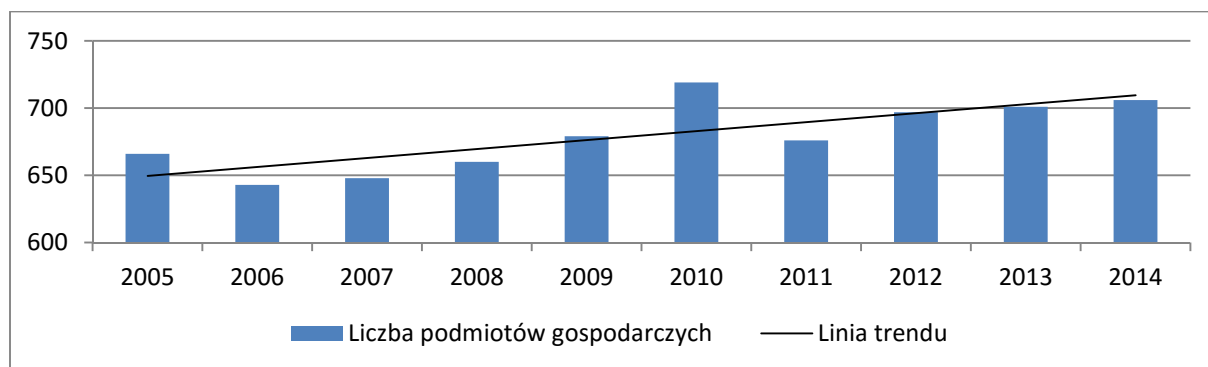
gatunków ssaków oraz ptaków. Koryta cieków stanowią lokalne korytarze migracyjne dla zwierząt oraz są dla nich cennym źródłem wody pitnej. Tereny zielone dodatkowo podnoszą walory estetyczne, dzięki czemu obszar staje się atrakcyjniejszy dla obecnych oraz potencjalnych nowych mieszkańców;

- tereny rolnicze; z uwagi na rolniczy charakter obszarów opracowania zlokalizowane są one na całych powierzchniach obszarów opracowania nr 1 oraz 2. Są to przede wszystkim tereny upraw rolnych (głównie tam gdzie występują gleby wyższych klas bonitacyjnych) oraz tereny pozostałych użytków zielonych na glebach gorszej klasy. Tereny upraw rolnych wykształcone są w postaci uporządkowanych pól porozcinanych miedzami oraz drogami dojazdowymi. Pełnią one funkcję przyrodniczą, wprowadzają harmonię w krajobrazie tworząc w terenie mozaikę barw. Dodatkowo łagodzą dysharmonię, którą w krajobrazie wprowadzają przecinające tereny opracowania linie elektroenergetyczne.
2. do terenów pełniących oraz predysponowanych **do pełnienia funkcji mieszkaniowych** zalicza się: tereny obiektów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy zagrodowej oraz usługowej; zabudowa ta występuje wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Z uwagi na jej ekstensywny charakter zaleca się jej zagęszczenie poprzez uzupełnienie plomb w zabudowie oraz rozwój tych terenów poprzez kształtowanie zabudowy wzdłuż istniejących dróg gminnych już w części zabudowanych.
 3. do terenów pełniących oraz predysponowanych do pełnienia **funkcji przemysłowych** zalicza się tereny przemysłowe wzdłuż ulicy Zielonej na obszarze 2. Dalszy rozwój terenów przemysłowych powinien odbywać się wzdłuż istniejących dróg wyższych kategorii (tj. dróg wojewódzkich oraz krajowych) w dużej odległości od terenów kompleksu leśnego na terenie którego znajduje się użytek ekologiczny „Smuga”.
 4. **do ograniczeń** w przyszłym zagospodarowaniu terenu należą:
 - położenie w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 408-Niecka Miechowska,
 - położenie w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Pilica oraz Krztyni,
 - istniejące sieci elektroenergetyczne wraz ze strefami ograniczonego użytkowania.

ANALIZY SPOŁECZNE

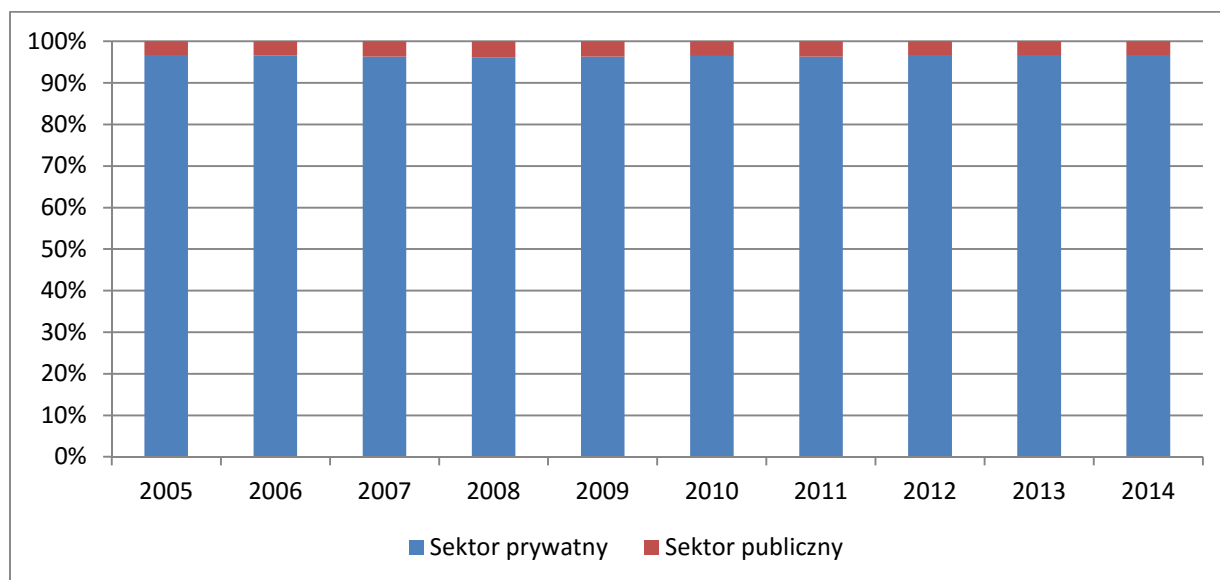
Działalność gospodarcza

W Szczekocinach w latach 2005-2014 wykazywany jest dodatni trend w liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON. Obecnie w sektorze publicznym i prywatnym działa 706 podmiotów.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

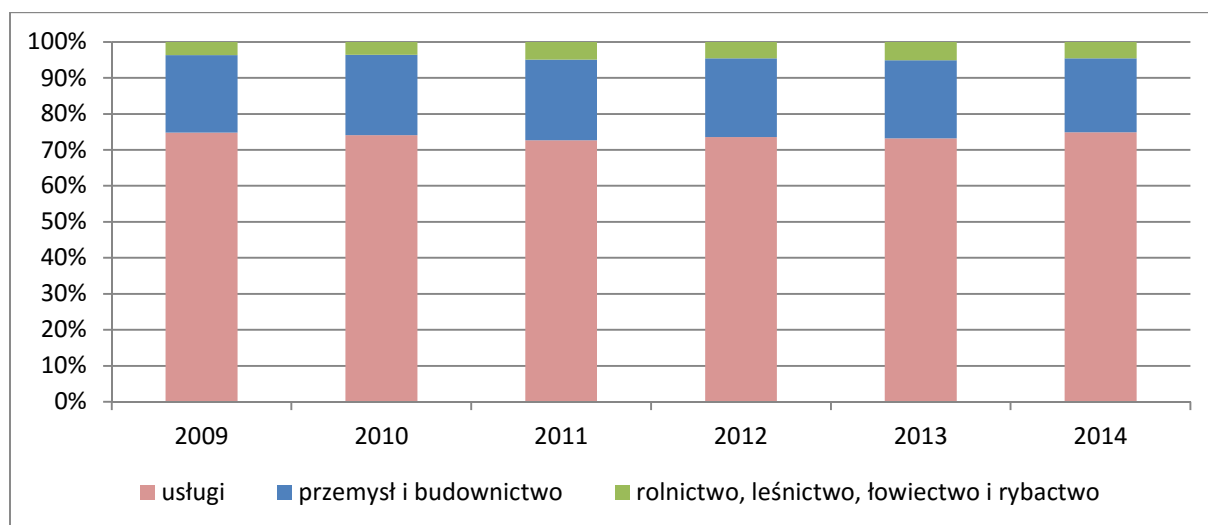
W przeważającej ilości struktura podmiotów gospodarczych na terenie gminy jest zdominowana przez sektor prywatny. Udział sektora prywatnego w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych kształtuje się poziomem 97% - 99% w latach 2005-2014.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

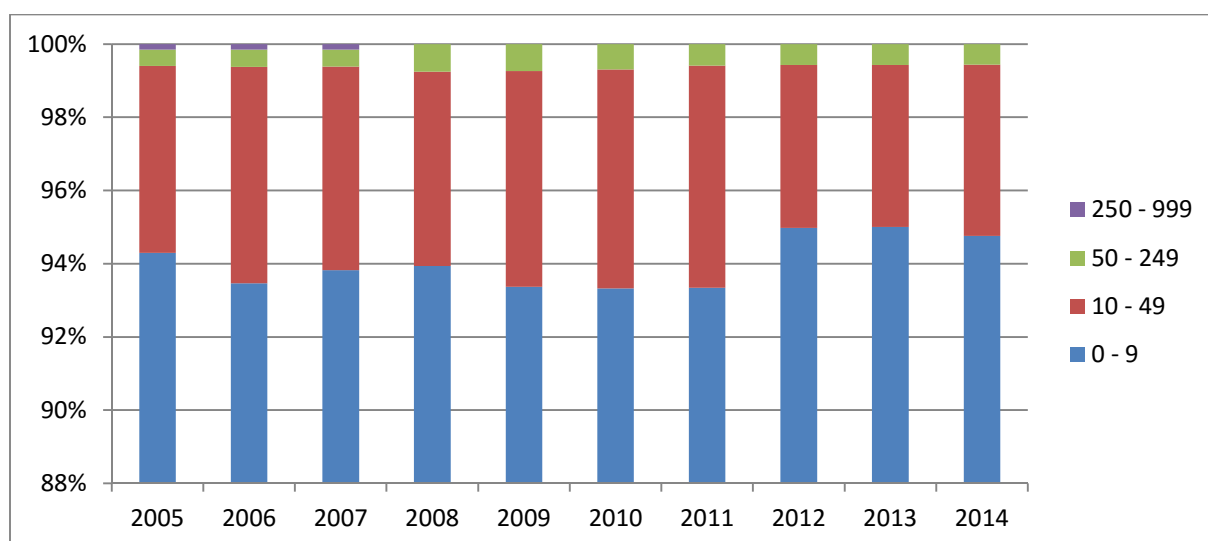
Dominującym sektorem działalności gospodarczej w latach 2009-2014 był sektor usług, którego udział wynosi obecnie 74%. Udział tego sektora w latach 2009-2014 nieznacznie jest stabilny i wynosi około 74% - 75%. Liczba podmiotów w sektorze

usług i rolnictwa wzrosła (usługi o 21 podmiotów, rolnictwo o 7 podmiotów). W sektorze przemysłu i budownictwa zauważalny jest spadek w badanym okresie o 1 przedsiębiorstwo.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

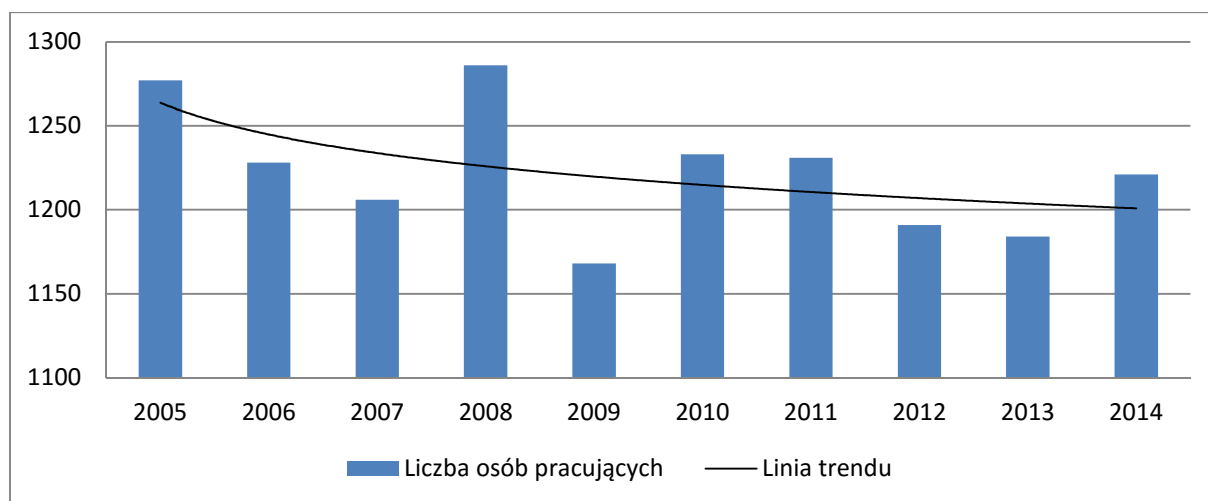
Jednostki administracyjne, które cechują się dużą ilością małych i średnich przedsiębiorstw są w znacznie mniejszym stopniu narażone na wystąpienie kryzysu i ryzyko gwałtownego wzrostu bezrobocia, które może być wynikiem redukcji zatrudnienia czy też likwidacji jednego lub kilku dużych zakładów pracy. W 2014 roku w omawianej gminie zdecydowana większość podmiotów gospodarczych zatrudniała do 9 pracowników (94,54%). Około 5% podmiotów zatrudniało od 10 do 49 pracowników, a 2% od 50-249 pracowników. W 2014 r. na terenie miasta i gminy nie funkcjonował żaden podmiot gospodarczy zatrudniający więcej niż 250 osób.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

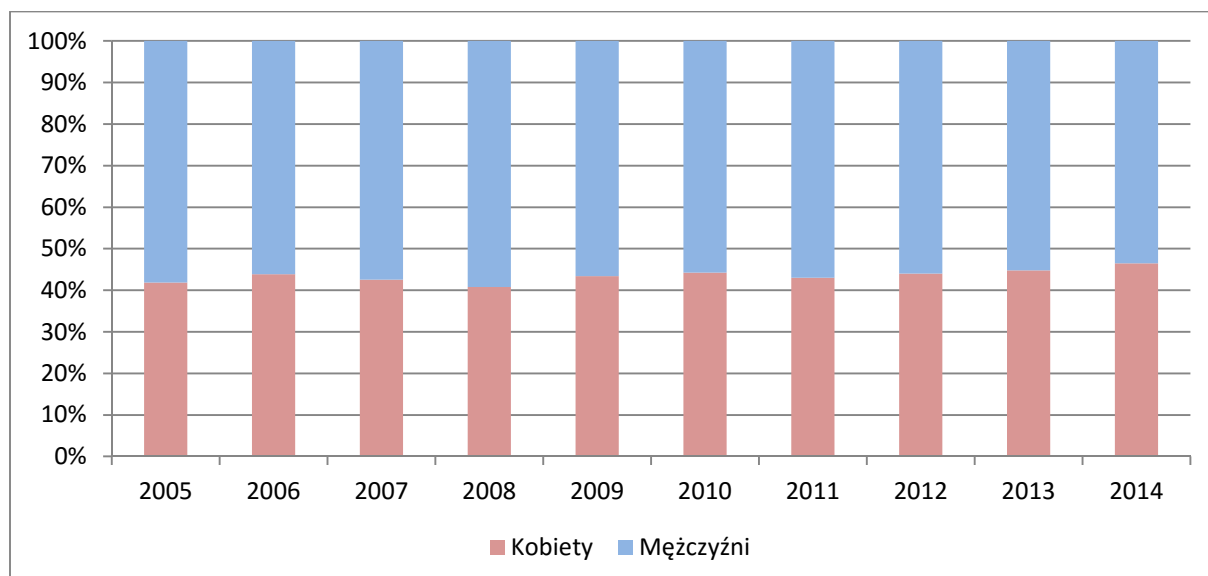
Osoby zatrudnione

W 2014 roku w Szczekocinach pracowało ogółem 1221 osób, które stanowiły 15,26% całej populacji gminy. Zaobserwować można w ciągu ostatnich 10 lat fluktuację liczby osób pracujących z tendencją spadkową, która ulega powolnej stabilizacji.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

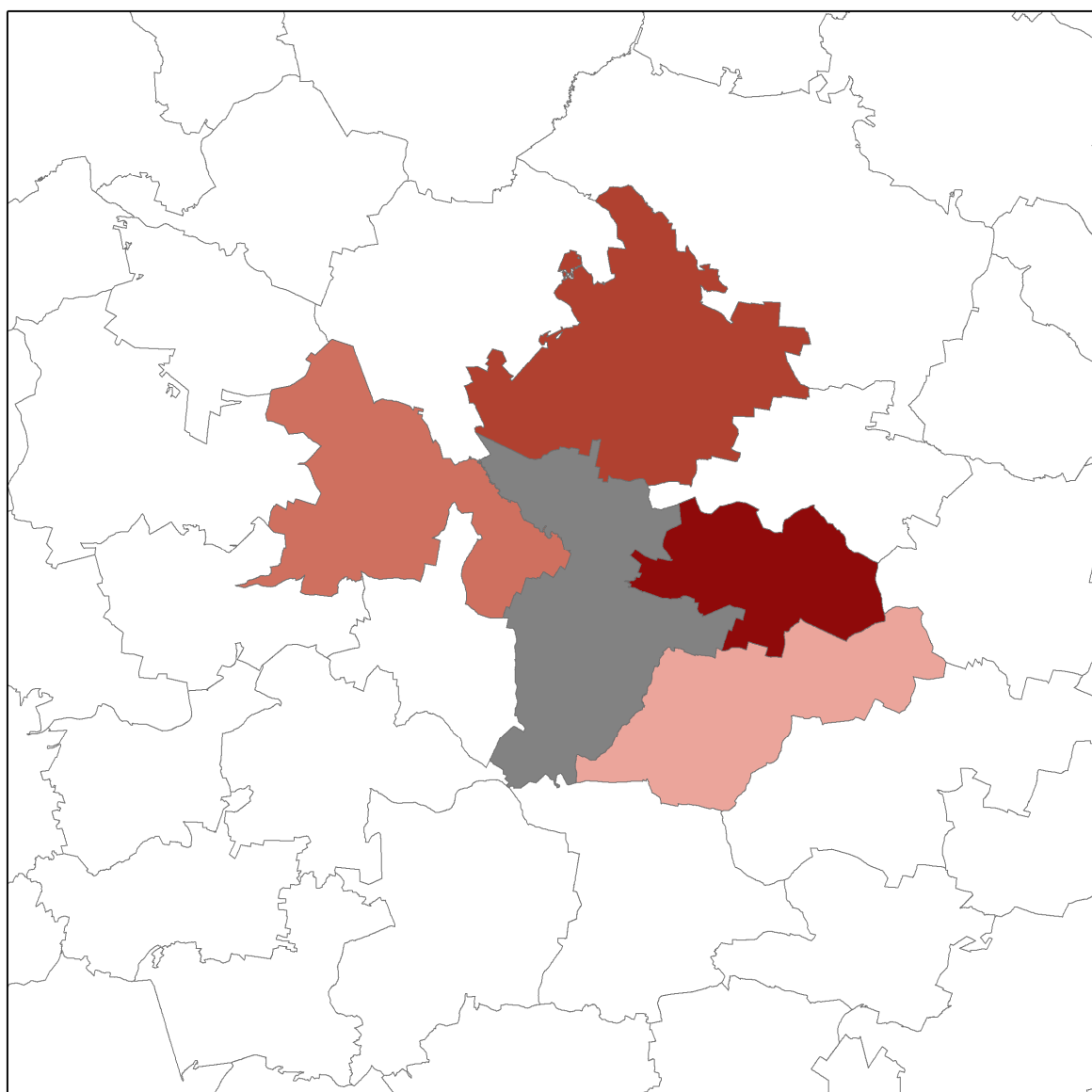
W ogólnej liczbie pracujących zaobserwować można nieznaczną przewagę liczby mężczyzn nad kobietami. Procentowy udział kobiet wśród osób pracujących w latach 2005-2014 wzrósł z poziomu ok. 41% do 49%.



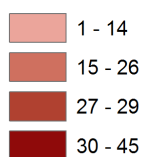
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych za 2006 rok opracowanych przez Ośrodek Statystyki Miast Urzędu Statystycznego w Poznaniu udostępnionych w ramach badania Przepływu ludności

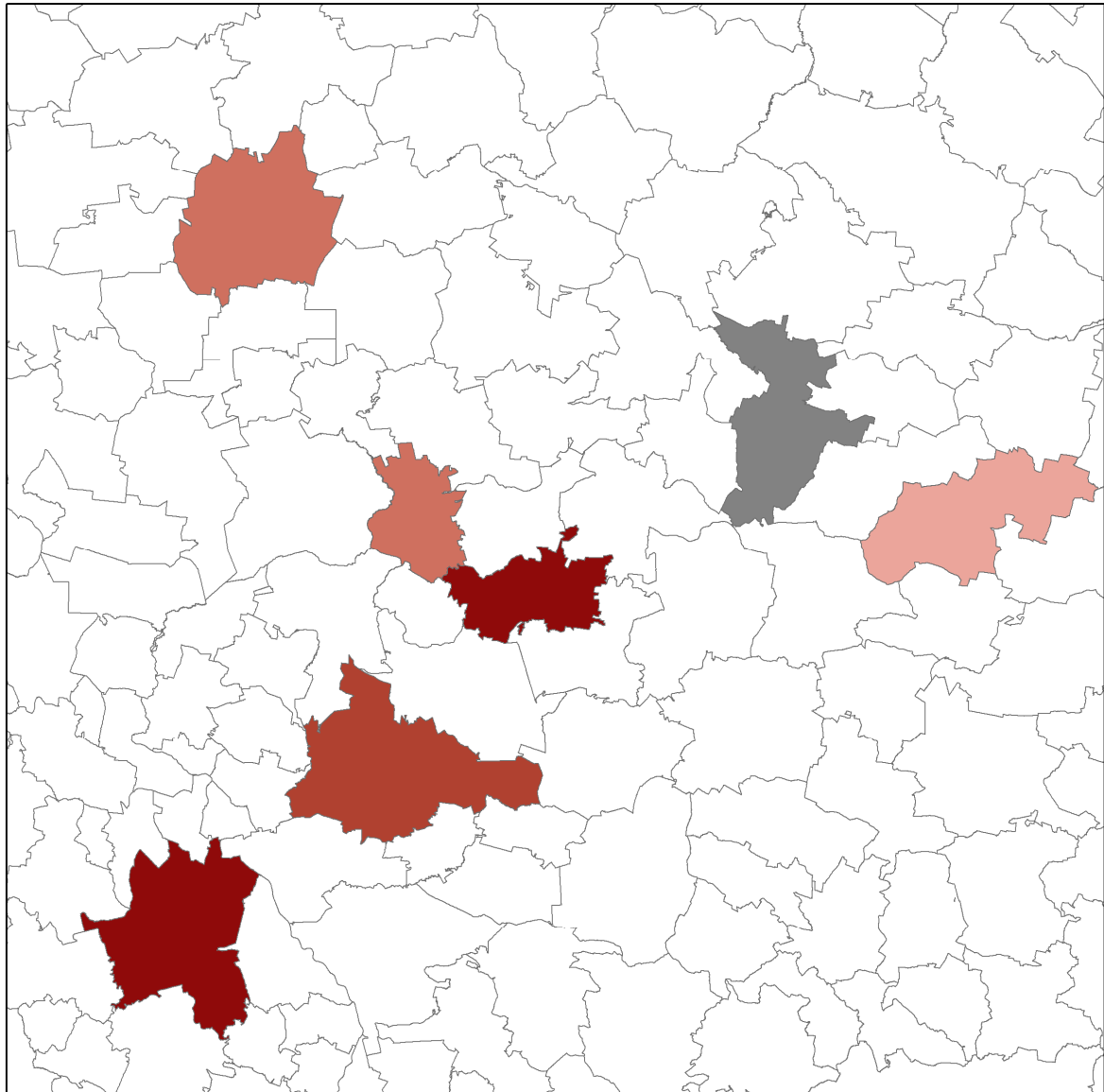
związanych z zatrudnieniem w Polsce w 2006 r. Do gminy Szczekociny dojeżdżało do pracy codziennie 196 osób, natomiast z gminy Szczekociny wyjeżdżało około 105 osób do pracy w innych jednostkach samorządu terytorialnego. Według szacunków opracowanych w tych badaniach dodatkowo około 82 osoby codziennie dojeżdżają do pracy z obszaru wiejskiego Szczekocin do Miasta Szczekociny. Poniższe schematy pokazują kierunki codziennych dojazdów i wyjazdów w celach zarobkowych.



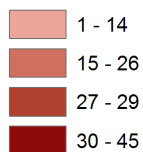
Liczba osób dojeżdżających do pracy w Szczekocinach



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.



Liczba osób wyjeżdżających do pracy poza Szczekociny



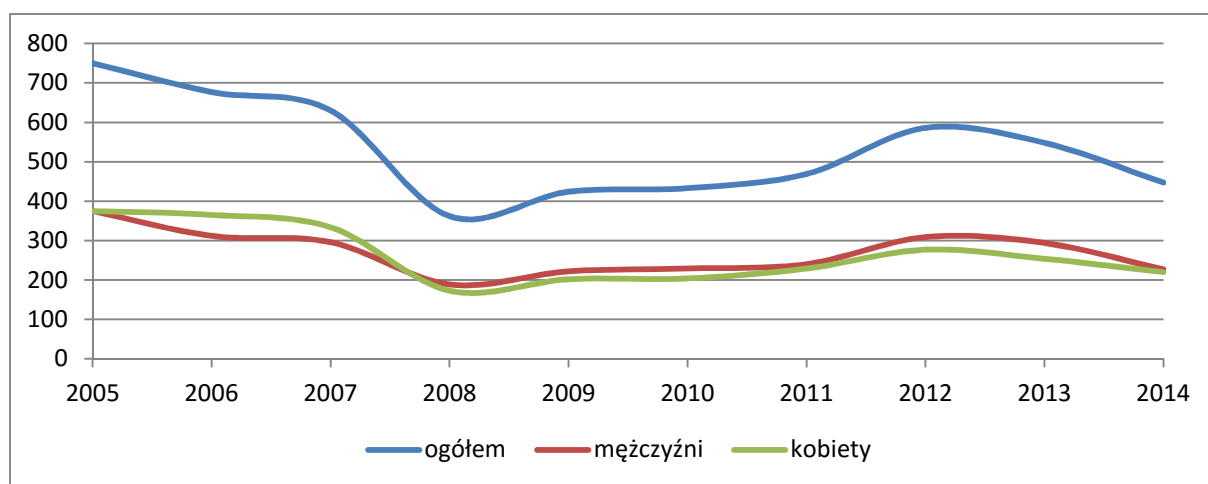
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dojazdy ludzi do pracy na terenie gminy Szczekociny charakteryzują się krótkimi dystansami jakie są codziennie pokonywane. Natomiast mieszkańcy Szczekocin w celach zarobkowych pokonują bardzo duże odległości (m.in. Katowice, Częstochowa, Zawiercie). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego wskaźnik osób przyjeżdżających do pracy na terenie gminy Szczekociny na 1 osobę wyjeżdżającą

poza gminę Szczekociny wynosi 0,70 tj. więcej osób dojeżdża codziennie do pracy poza obszar Miasta i Gminy Szczekociny niż przyjeżdża.

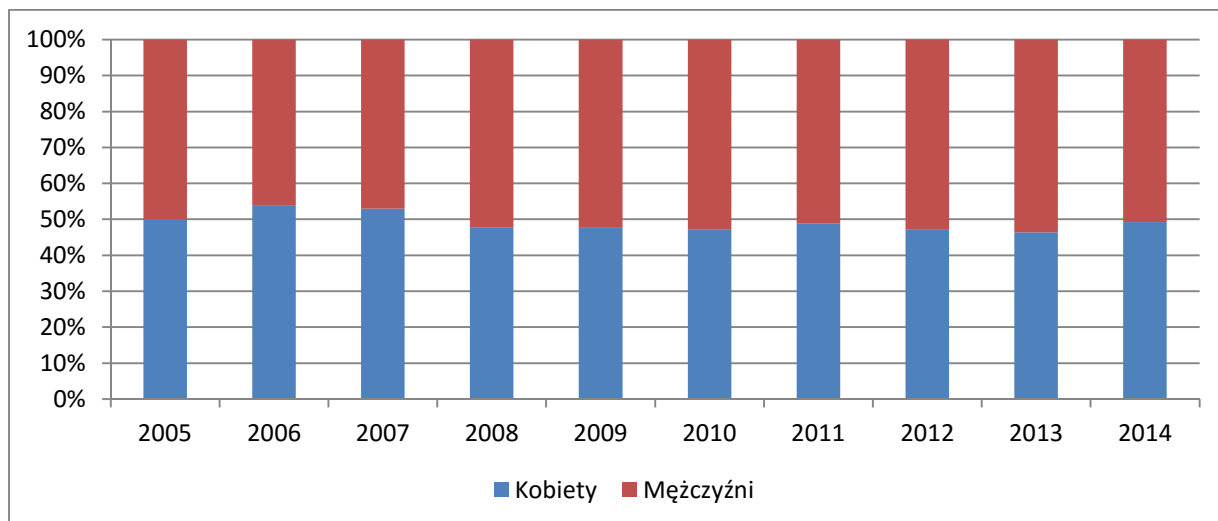
Bezrobocie

W liczbach bezwzględnych liczba bezrobotnych w latach 2005-2014 na terenie Miasta i Gminy Szczekociny spadła o 303 osoby (z poziomu 750 osób bezrobotnych w roku 2005 do 447 osób w roku 2014). W rozbiciu na płeć spadki osób bezrobotnych są porównywalne tj. liczba bezrobotnych mężczyzn spadła o 148, natomiast liczba bezrobotnych kobiet spadła o 155. Zaobserwować można również, że do roku 2008 stosunkowo więcej kobiet było bezrobotnych niż mężczyzn.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2004-2011 zaobserwować można nieznaczne wahania udziałów poszczególnych płci w ogólnej liczbie bezrobotnych. W latach 2006-2007 zaobserwować można, że udział kobiet w liczbie bezrobotnych przekraczał 50%, natomiast w kolejnych latach można zaobserwować wzrost udziałów mężczyzn w ogólnej liczbie bezrobotnych. Na taką sytuację wpływ ma na pewno to, że struktura przedsiębiorstw na rynku lokalnym uległa zmianom tj. powstało więcej przedsiębiorstw w sektorze usług gdzie relatywnie więcej pracuje kobiet niż mężczyzn.

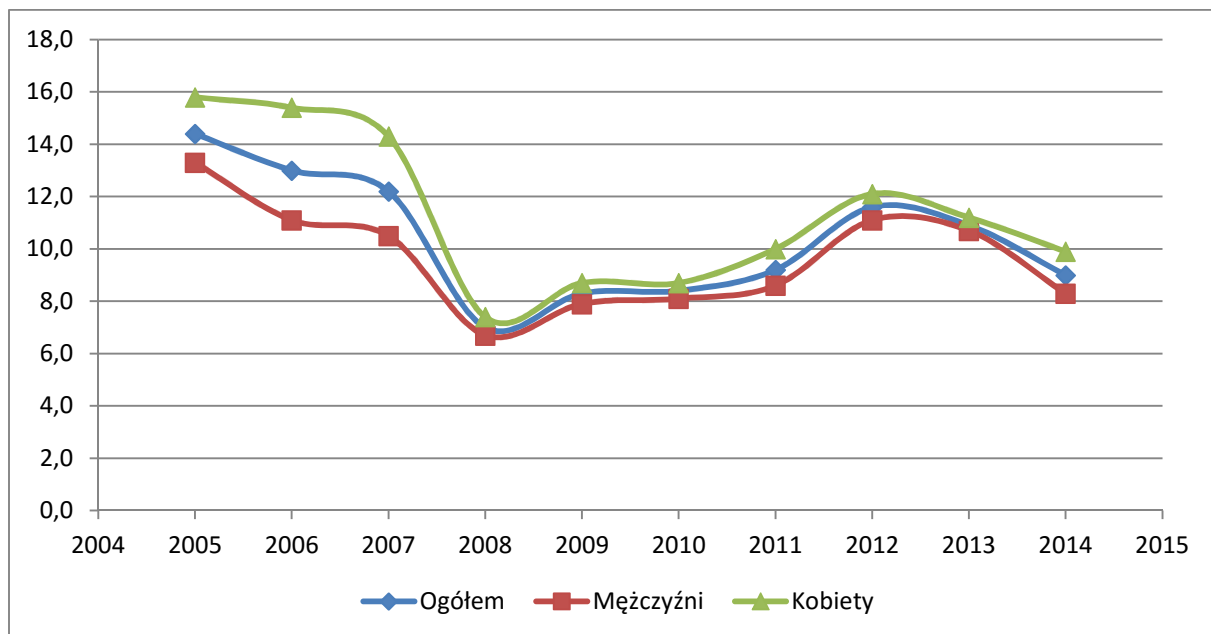


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2005-2014 udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym zmalał o 5,4 punktów procentowych, z poziomu 14,4% w 2005 roku do 9,0 w 2014 roku. Zaobserwować można również, że w ciągu niespełna dziesięciu lat udział osób niepracujących w stosunku do osób w wieku produkcyjnym jest wyższy dla kobiet niż dla mężczyzn (ok. 9,9% kobiet w wieku produkcyjnym do 8,3% mężczyzn w wieku produkcyjnym w 2014 r.). Wskaźnik udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zarówno dla kobiet jak i mężczyzn w latach 2004-2011 spada. Najniższe wartości tego wskaźnika zaobserwowano w 2008 roku co jest charakterystycznym zjawiskiem dla całego kraju.

Zalecenia do zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Szczekociny:

1. wyznaczenie nowych terenów zwiększających aktywność gospodarczą mieszkańców gminy Szczekociny przyczyniając się tym do spadku bezrobocia oraz wzrostu ilości podmiotów oferujących nowe miejsca pracy.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

ANALIZY EKONOMICZNE

Stan obecny

Ocena finansowej działalności Miasta i Gminy Szczekociny pozwala porównywać różne wielkości budżetowe w poszczególnych okresach. Aby ocena przyniosła pożądany efekt w postaci właściwych wniosków, powinna uwzględniać w swoim zakresie analizę wskaźnikową. Sprzyja ona dokładnemu zbadaniu sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego oraz ustaleniu zdolności kredytowej, płynności finansowej, a także określeniu kierunków polityki inwestycyjnej. Analiza wskaźnikowa pozwala również ocenić możliwość zaciągania zobowiązań oraz ułatwia podejmowanie decyzji o charakterze rozwojowym. Podstawowe wskaźniki to wskaźniki w przeliczeniu na mieszkańca, zwane także wskaźnikami atrakcyjności jednostki samorządu terytorialnego. W Mieście i Gminie Szczekociny dochody ogółem na 1 mieszkańca w ciągu 10 lat wzrosły o 59,45%. Najniższe dochody ogółem odnotowano w 2005 roku i wynosiły 1769,65 zł, natomiast najwyższe w roku 2013 – 2995,24 zł. W ogólnej tendencji dochody ogółem na 1 mieszkańca Szczekocin wzrastały z roku na rok. Wyjątek stanowiły lata 2012 i 2014, gdzie dochody ogółem w przeliczeniu na jednego mieszkańca zmniejszyły się. Podobną sytuacja wygląda w przypadku dochodów własnych. Najniższe dochody odnotowało (tak jak w dochodach ogółem) w 2005 roku. W przypadku dochodów majątkowych ich przyrost w ciągu 10 lat wynosi 124,28% w porównaniu do roku 2005.

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
dochody ogółem	1769,65	1879,73	2019,68	2201,48	2374,32	2536,66	2792,35	2771,05	2995,24	2821,75
dochody własne	572,03	677,94	747,61	861,28	845,17	858,01	1251,79	1094,11	1230,8	1282,92
wydatki ogółem	1529,97	1813,35	1892,02	2087,74	2420,11	2896,88	2750,08	3273,42	2991,65	3068,07
wydatki majątkowe	40,53	89,33	65,19	84,48	223,56	668,21	324,46	564,60	326,12	375,40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Kolejna grupa wskaźników w przeliczeniu na mieszkańca związana jest z wydatkami. Najniższe wydatki ogółem na mieszkańca wystąpiły w 2005 roku, w którym wynosiły 1529,97 zł, a najwyższe w 2012 r. – 3273,42 zł. Analizując wydatki ogółem na 1 mieszkańca należy zauważyć, że w 2014 r. w porównaniu do 2005 r. nastąpił ich wzrost o 1538,10 zł, tj. o 100,53%. Biorąc pod uwagę wydatki majątkowe zauważyć należy, iż w analizowanym okresie ich wartość wzrosła, aż o 334,87 zł, czyli o prawie 826%. Największy wzrost rok do roku wystąpił w latach 2010 (o 444,65 zł) i 2012 (o

240,13 zł). Największe spadki natomiast występowały po tych rekordowych latach, czyli w latach 2011 i 2013.

Dalsza ocena finansowania działalności jednostki samorządu terytorialnego polega na analizie samodzielności finansowej. Pierwszym rozpatrywanym wskaźnikiem jest wskaźnik dochodowej samodzielności finansowej, który określa poziom niezależności finansowej danej jednostki samorządu terytorialnego od budżetu państwa przez relację dochodów własnych z wyłączeniem udziałów w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa do dochodów budżetowych ogółem. Wskazuje on, na jakim poziomie jednostka ma władzę w zakresie generowania dochodów własnych, które są zależne tylko od niej. Im niższy jest wskaźnik, tym większe uzależnienie jednostki samorządu terytorialnego od sytuacji budżetu państwa, koniunktury gospodarczej czy wreszcie poziomu bezrobocia.

Wskaźnik dochodowej samodzielności finansowej dla MiG Szczekociny kształtuje się na poziomie przekraczającym 20%. Wykazywał on tendencję do zwiększania się w dłuższym okresie czasu, przy dużych zmianach rok/rok. W porównaniu do roku 2005 r. wskaźnik dochodowej samodzielności finansowej w 2014 roku. MiG Szczekociny wzrósł o 18,86%. Tendencja ta jest pozytywnym symptomem z punktu widzenia atrakcyjności MiG Szczekociny, wskazuje na fakt, iż gmina jest w coraz mniejszym stopniu uzależniona od sytuacji budżetu państwa i od koniunktury gospodarczej.

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
dochody własne	3406933	3233188,21	3936924,75	4075554,94	4279381,9	4454611,9	7124008,06	5090084,64	5686060,49	6166475,33
dochody ogółem	14877416	15695772,24	16720947,57	18098354,71	19388710,61	20942664,47	22785573,98	22412256,99	24144612,32	22655867,25
Wskaźnik	22,90	20,59	23,54	22,51	22,07	21,27	31,26	22,71	23,55	27,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Następnym wskaźnikiem służącym do oceny działalności jednostki samorządu terytorialnego jest wskaźnik samodzielności finansowej wydatkowej pierwszego stopnia. Informuje on, w jakim stopniu jednostka samorządowa w pełni i bez ograniczeń decyduje o przeznaczeniu dochodów własnych z uwzględnieniem udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa.

W badanym okresie wielkości w MiG Szczekociny, oscylował na poziomie ok. 38%, przy czym najniższy był w 2005 roku i wynosił około 32%, przy czym najwyższy był

2014 roku – 45,47. Oznacza to, że w ostatnim z badanych lat analizowana jednostka terytorialna posiadała największą możliwość pełnego decydowania o przeznaczeniu osiągniętych dochodów własnych. Pozytywnym zjawiskiem jest również to, że w badanym okresie wskaźnik ten miał tendencję wzrostową.

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
dochody własne	4809045,00	5660790,40	6189500,48	7080591,88	6901667,85	7083707,87	10214576,28	8849200,95	9921483,81	10300552,26
dochody ogółem	14877416	15695772,24	16720947,57	18098354,71	19388710,61	20942664,47	22785573,98	22412256,99	24144612,32	22655867,25
Wskaźnik	32,32	36,07	37,02	39,12	35,60	33,82	44,83	39,48	41,09	45,47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wskaźnikiem służącym do oceny działalności jednostki samorządu terytorialnego jest także wskaźnik samodzielności finansowej wydatkowej drugiego stopnia. Uwzględnia on możliwości wydatkowania wszystkich tych środków, co do których jednostka samorządowa posiada pełną i nieograniczoną swobodę decyzyjną. W przypadku tego wskaźnika dochody własne poszerzone są o subwencję ogólną.

Wskaźnik samodzielności finansowej wydatkowej drugiego stopnia dla MiG kształtuje się na wysokim, korzystnym poziomie wynoszącym około 78%. Świadczy to o bardzo dużej swobodzie decyzyjnej Szczekocin w zakresie posiadanych zasobów finansowych.

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
dochody własne	4809045,00	5660790,40	6189500,48	7080591,88	6901667,85	7083707,87	10214576,28	8849200,95	9921483,81	10300552,26
Subwencja ogólna	6599564,00	6516434,00	7033153,00	7563645,00	8605901,00	8217835,00	7892994,00	8718493,00	8609205,00	7949395,00
dochody ogółem	14877416	15695772,24	16720947,57	18098354,71	19388710,61	20942664,47	22785573,98	22412256,99	24144612,32	22655867,25
Wskaźnik	76,68	77,58	79,08	80,91	79,98	73,06	79,47	78,38	76,75	80,55

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Następna analiza dotyczy relacji wydatków na przedsięwzięcia majątkowe do dochodów budżetowych ogółem (wskaźnik dochodowej samodzielności finansowej). Poziom tego miernika świadczy o innowacyjności jednostki samorządu terytorialnego. Poziom wskaźnika dochodowej samodzielności finansowej dla MiG Szczekociny, przyjmował do roku 2009 niskie wartości nie przekraczające 10%. Dopiero od 2010 roku oscyluje on na poziomie przekraczającym 10%. Głównym powodem tej sytuacji były wysokie wydatki poniesione na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych.

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
wydatki majątkowe	340774	745960	539737	694576	1825615	5516753	2647657	4566494	2628920	3014158
dochody ogółem	14877416	15695772	16720947	18098354	19388710	20942664	22785573	22412256	24144612	22655867
Wskaźnik	2,29	4,75	3,22	3,83	9,41	26,34	11,61	20,37	10,88	13,30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Spośród analizowanych lat najniższy wskaźnik wystąpił w 2005 – 2,29%, a najwyższy w 2010 r. W ciągu ostatniego 10-lecia przyrost tego wskaźnika wyniósł 480% (rok bazowy - 2005). Głównym powodem tej sytuacji były wysokie wydatki poniesione na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych.

Wskaźnik poziomu obsługi zadłużenia obrazuje udział wydatków na obsługę zadłużenia i spłat rat kapitałowych w dochodach ogółem. Łączne koszty obsługi długu jednostki samorządowej przypadające do zapłaty w danym roku budżetowym oraz potencjalne spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń, zgodnie z ustawą o finansach publicznych, nie mogą przekroczyć 15% jej dochodów ogółem.

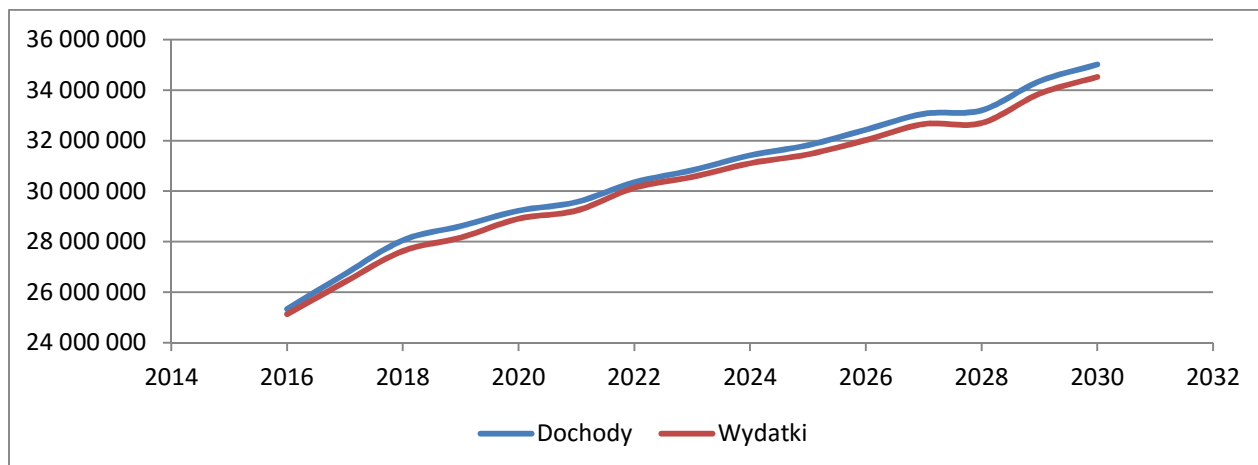
Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obsługa długu	63075	37879	12414	58858	242049	299221	344647	337868
dochody ogółem	16720947	18098354	1938871	2094266	2278557	2241225	2414461	2265586
Wskaźnik obsługi zadłużenia	0,37	0,20	0,06	0,28	1,06	1,33	1,42	1,49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Najwyższa wartość tego wskaźnika wystąpiła w 2014 r., a najniższy 2009 r. – 0,06%. Niemniej jednak bardzo niski poziom obsługi zadłużenia w każdym z badanych wskazuje na fakt, iż ryzyko niewypłacalności MiG Szczekociny jest bardzo małe.

Prognozy finansowe

Według aktualnej Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2016-2038 szacuje się ogólny wzrost ogólnych kwot zarówno dochodów jak i wydatków.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie WPF.

W prognozie założono wzrost dochodów i wydatków na poziomie 2% na podstawie wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Finansów dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych j.s.t. Zgodnie z prognozą do 2030 roku szacuje się, że dochody wzrosną o 9 685 344 zł, natomiast wydatki wzrosną o 9 393 902 zł. To znaczy, że dynamika wzrostów wyniesie dla dochodów 38,23% natomiast wydatki wzrosną o 37,38% w porównaniu do stanu obecnego. Według prognozy finansowej zwiększy się również nadwyżka budżetowa (dochody ogółem – wydatki ogółem) do około 493 442 zł, co będzie stanowić wzrost o prawie 145%.

Według WPF na lata 2016-2038 wydatki majątkowe (m.in. na inwestycję) w latach 2016-2030 wyniosą ok. 7 031 075. Największe wydatki poniesione zostaną w latach 2016-2018 r. W kolejnych latach wydatki spadną do około 300 000 zł rocznie.

Zalecenia do zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Szczekociny:

1. zwiększenie dochodów Miasta i Gminy Szczekociny poprzez wspieranie aktywności gospodarczej podmiotów na terenie Szczekocin tj. wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych w bliskim sąsiedztwie magistrali kolejowej i projektowanej obwodnicy miasta.

BILANS TERENÓW

Stan obecny

Poniższe tabele przedstawiają stan zagospodarowania terenów w 2014 r. oraz w 2015 r. Przeważającym sposobem użytkowania są użytki rolne, które stanowią prawie 68% ogółu powierzchni gminy. Drugim co do udziału powierzchni sposobem użytkowania w Mieście i Gminie Szczekociny są użytki leśne, które zajmują ponad 22% ogółu powierzchni. Podsumowując prawie 90% powierzchni analizowanej jednostki samorządu terytorialnego jest wyłączona spod jakiegokolwiek zabudowy.

Użytkowanie	2015			
	Obszar miejski	Obszar wiejski	Razem	Udział
Grunty rolne	764	5781	6545	48,87
Sady	11	71	82	0,61
łąki	417	1794	2211	16,51
Pastwiska	0	0	0	0,00
Zabudowa zagrodowa	49	239	288	2,15
Grunty pod rowami	33	26	59	0,44
Lasy	223	2765	2988	22,31
Grunty zadrzewione i zakrzewione	5	3	8	0,06
Tereny mieszkaniowe	55	7	62	0,46
Tereny przemysłowe	27	6	33	0,25
Tereny usługowe	11	9	20	0,15
Grunty niezabudowane przeznaczone w planach pod zabudowę	33	326	359	2,68
Tereny rekreacyjne	1	2	3	0,02
Drogi	59	234	293	2,19
Tereny kolejowe	30	62	92	0,69
Inne tereny komunikacyjne	0	0	0	0,00
Użytki kopalne	0	1	1	0,01
Rzeki	11	72	83	0,62
Stawy	48	0	48	0,36
Tereny chronione (użytki ekologiczne)	0	6	6	0,04
Nieuzytki	22	173	195	1,46
Pozostałe	4	13	17	0,13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowe w Zawierciu.

Wskaźniki:

1. Wskaźnik powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową (tereny mieszkaniowe i tereny zabudowy zagrodowej) na 1 mieszkańca:
 - a. Miasto: 275 m²/os
 - b. Obszar wiejski: 577 m²/os
2. Wskaźnik powierzchni użytkowej (tereny mieszkaniowe i zabudowy zagrodowej) na 1 mieszkańca
 - a. Miasto: 82 m²/os
 - b. Obszar wiejski: 173 m²/os
3. Wskaźnik powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową na 1 mieszkańca:
 - a. Miasto: 29 m²/os
 - b. Obszar wiejski: 21 m²/os
4. Wskaźnik powierzchni użytkowej (tereny usługowe) na 1 mieszkańca:
 - a. Miasto: 8,72 m²/os
 - b. Obszar wiejski: 6,33 m²/os
5. Wskaźnik powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę przemysłową na 1 mieszkańca:
 - a. Miasto: 71 m²/os
 - b. Obszar wiejski: 14 m²/os
6. Wskaźnik powierzchni użytkowej (tereny przemysłowe) na 1 mieszkańca:
 - a. Miasto: 21,41 m²/os
 - b. Obszar wiejski: 4,22 m²/os
7. Wskaźnik powierzchni terenów przeznaczonych do rekreacji na 1 mieszkańca:
 - a. Miasto: 2,64 m²/os
 - b. Obszar wiejski: 4,69 m²/os

Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje:

Na podstawie prognoz demograficznych oraz rzeczywistych danych udostępnionych przez Starostwo Powiatowe w Zawierciu obliczono maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mnożąc ilość nowych mieszkańców przez powierzchnię wyznaczone w poprzednim rozdziale. Założono, że 60% nowych osób będzie mieszkać w mieście, a 40% na terenach wiejskich tj. 156 w mieście i 104 na wsi.

Tereny mieszkaniowe:

1. Powierzchnia użytkowa budynków mieszkaniowych:
 - a. Miasto – 12 792 m²
 - b. Obszar wiejski – 17 992 m²

Tereny usługowe:

1. Powierzchnia użytkowa budynków usługowych:
 - a. Miasto – 1360 m²
 - b. Obszar wiejski - 658 m²

Tereny przemysłowe

1. Powierzchnia użytkowa budynków przemysłowych:
 - a. Miasto – 3 344 m²
 - b. Obszar wiejski - 438 m²

Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej znajdujących się w granicach zmiany Studium

W granicach objętych niniejszą zmianą Studium znajduje się kilka jednostek o zwartej rozwiniętej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Obszar lokalizacji elektrowni wiatrowych

Pierwsza jednostka funkcjonalno-przestrzenna położona jest w północnej części obszaru lokalizacji elektrowni wiatrowych wzdłuż drogi gminnej o numerze DG 647019S (miejscowość Tęgobórz). Miejscowość ta ma układ wsi ulicówki tj. zabudowa zlokalizowana jest wzdłuż ulicy. Jednostka ta w pełni zabudowana jest po północnej stronie drogi natomiast w południowej części znajdują się rezerwy terenów, które mogą być wykorzystane pod zabudowę poprzez uzupełnienie istniejącej po tej stronie linii zabudowy.

Druga funkcjonalno-przestrzenną jednostką zlokalizowana jest wzdłuż drogi gminnej DG 647028S w południowej części obszaru lokalizacji elektrowni wiatrowych (miejscowość Siedliska Dolne). Miejscowość ta również ma układ wsi ulicówki. Jednostka ta posiada wolne tereny położone pomiędzy istniejącymi budynkami mieszkalnymi.

Na wyżej wymienionych obszarach zlokalizowana jest zabudowa usługowa (w budynkach jednorodzinnych), której powierzchnia użytkowa wynosi około 570 m². Ponadto na wyżej wymienionych obszarach zlokalizowanych jest 13 domów jednorodzinnych. Brak jest natomiast budynków użytkowanych przemysłowo.

Na wyżej wymienionym obszarze możliwość zlokalizowania usług, których łączna powierzchnia użytkowa wyniesie maksymalnie 3000 m². Z uwagi na rolniczy charakter okolicy nie jest wskazane lokalizowanie zabudowy przemysłowej w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. Szacuje się, że na tym obszarze może powstać dodatkowa zabudowa mieszkaniowa o łącznej powierzchni użytkowej 13 050 m² (ok. 87 budynków każdy o powierzchni użytkowej 150 m²).

Obszar północno-zachodniego Zarzecza

Trzecia jednostka funkcjonalno-przestrzenna zlokalizowana jest na terenie miasta (obszar północno-zachodniego Zarzecza). Jednostka ta charakteryzuje się zwartą zabudową, która zlokalizowana jest wzdłuż ciągu ulicy Zielonej oraz drogi powiatowej biegnącej przez obszar opracowania w kierunku północno-zachodnim.

Na wyżej wymienionym obszarze istnieje zabudowa usługowa i usługowo-produkcyjna o łącznej powierzchni użytkowej 14 420 m². Ponadto zlokalizowanych jest 165 budynków mieszkalnych. Szacuje się, że na tym obszarze może powstać dodatkowo nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna o powierzchni użytkowej wynoszącej 7200 m² (70 budynków jednorodzinnych o powierzchni 120 m²). możliwe jest również powstanie budynków związanych z usługami o maksymalnej powierzchni 3000 m². Na obszarze wyżej wymienionej jednostki nie jest wskazane lokalizowanie nowej uciążliwej zabudowy przemysłowej z uwagi na sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej.

Chłonność obszarów przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę

Na terenie gminy Szczekociny obowiązuje tylko jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego znajdujący się poza zwartymi jednostkami przestrzennymi tj. **Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla działek o numerach ewidencyjnych 172, 175, 176, i 229**, który wyznacza tereny zabudowy mieszkaniowej o łącznej powierzchni 26,5 ha. Obszar ten jest w całości niewykorzystany. Według projektu zagospodarowania tego terenu możliwe jest na jego terenie powstanie 94 działek budowlanych, na których może zostać zlokalizowana zabudowa parterowa o powierzchni użytkowej 9400 m² (94 budynki x 100 m²). Na obszarze tym nie przewidziano innych funkcji terenu. Obszar objęty niniejszym planem znajduje się w całości w granicach zmiany Studium.

Porównanie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę, a chłonności terenów położonych w zwartych jednostkach przestrzennych oraz planów znajdujących się poza granicami tych jednostek.

Obszar lokalizacji elektrowni wiatrowych

Chłonność terenów znajdujących się w dwóch jednostkach przestrzennych objętych niniejszą zmianą wynosi:

- dla zabudowy mieszkaniowej - 13 005 m² (powierzchnia użytkowa budynków mieszkaniowych), natomiast maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową w skali gminy na obszarach wiejskich wynosi 17 992 m² **(zasadne jest wyznaczenie nowej zabudowy mieszkaniowej poza zwartymi jednostkami lub uzupełnienie tej zabudowy różnicy w innych jednostkach przestrzennych)**
- dla zabudowy usługowej - 3000 m², natomiast maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową w skali gminy na obszarach wiejskich wynosi 658 m² **(brak możliwości wyznaczenia nowej zabudowy usługowej natomiast zasadne jest dopuszczenie usług w budynkach mieszkaniowych)**
- dla zabudowy przemysłowej – 0 m², natomiast maksymalne zapotrzebowanie w skali gminy 438 m² **(zasadne jest wyznaczenie nowych terenów przemysłowych poza zwartymi jednostkami lub uzupełnienie tej zabudowy różnicy w innych jednostkach przestrzennych).**

Obszar północno zachodniego Zarzecza

Chłonność terenów znajdujących się w tej jednostce przestrzennej objętej niniejszą zmianą wynosi:

- dla zabudowy mieszkaniowej - 7200 m² (powierzchnia użytkowa budynków mieszkaniowych), natomiast maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową w skali gminy na obszarach miejskich wynosi 12 795 m² **(zasadne jest wyznaczenie nowej zabudowy mieszkaniowej poza zwartymi jednostkami lub uzupełnienie tej różnicy w innych jednostkach przestrzennych)**
- dla zabudowy usługowej - 3000 m², natomiast maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową w skali gminy na obszarach miejskich wynosi 1360 m² **(brak możliwości wyznaczenia nowej zabudowy usługowej natomiast zasadne jest dopuszczenie usług w budynkach mieszkaniowych)**
- dla zabudowy przemysłowej – 0 m², natomiast maksymalne zapotrzebowanie w skali gminy na obszarach miejskich wynosi 3 344 m² **(zasadne jest wyznaczenie nowych terenów przemysłowych poza zwartymi jednostkami lub uzupełnienie tej zabudowy różnicy w innych jednostkach przestrzennych).**

WNIOSKI:

Dla obszaru lokalizacji elektrowni wiatrowych

1. Należy wyznaczyć nowe tereny mieszkaniowe w sąsiedztwie istniejącej zabudowy w pasie około 50-70 metrów wzdłuż dróg gminnych;
2. Zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt 4 lit. a, nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy usługowej poza jednostkami przestrzennymi (miejscowość Tęgobórz i Siedliska Dolne) za wyjątkiem dopuszczeń w zabudowie mieszkaniowej;
3. Zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt 4 lit. b, należy wyznaczyć nowe tereny przemysłowe poza zwartymi jednostkami przestrzennymi tj. wyznacza się tereny pod dwa maszty elektrowni wiatrowej o pow. użytkowej 100 m²; pozostała różnica zostanie uzupełniona na obszarze płn.-zach. Zarzecza.

Dla obszaru północno-zachodniego Zarzecza:

1. Z uwagi na to, że chłonność jednostki przestrzennej płn.-zach. Zarzecza oraz terenów wyznaczonych w obowiązującym MPZP dla działek o numerach 172, 175, 176 i 229 przewyższa zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy mieszkaniowej o 3805 m² (powierzchnia użytkowa) nie wyznacza się nowych terenów poza tymi obszarami
2. Zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt 4 lit. a, nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy usługowej poza granicami płn.-zach. Zarzecza tj. wzdłuż ul Zielonej oraz drogi powiatowej za wyjątkiem dopuszczeń w zabudowie mieszkaniowej;
3. Zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt. 4 lit. b, należy wyznaczyć nowe tereny przemysłowe poza obszarem płn.-zach.. Zarzecza tj. wyznacza się tereny pod urządzenia elektrowni fotowoltaicznej oraz rozwój działalności gospodarczej z dopuszczeniem instalacji fotowoltaicznych. Planuje się, że łączna nowa powierzchnia użytkowa budynków na terenach wyznaczonych w studium wyniesie na tym obszarze 3682 m². Do wyżej wymienionej powierzchni nie wliczono budowli (które nie są budynkami) tj. instalacji fotowoltaicznej, której powierzchnia zajętości terenu z uwagi na charakter instalacji jest duża natomiast rzuty fundamentów są niewielkie.

Skutki finansowe ustaleń Studium

Równoległe z pracami nad Studium prowadzone są prace nad Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego dla obszarów objętych zmianą Studium. W trakcie procedury sporządzania planów zostały przygotowane Prognozy skutków finansowych ustaleń tych planów. Z uwagi na to, że przyjęte rozwiązania projektowe w studium są zbieżne z projektami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przyjęto, że skutki finansowe obu tych dokumentów będą tożsame.

Dla obszaru północno-zachodniego Zarzecza znajdującego się w obszarze miejskim gminy Szczekociny przewiduje się następujące skutki zmiany Studium:

- wysokość dochodów z podatku rolnego i leśnego – 11 743,16 zł
- dochody z podatku od gruntu – 222 544,82 zł
- dochody z podatków od nieruchomości – 1 369 184,50 zł

- potencjalne dochody z renty planistycznej w przypadku uchwalenia MPZP na tym obszarze – 2.816.552,10 zł

Gmina równocześnie będzie musiała ponieść następujące wydatki wynikające z nałożonych przez ustawodawcę zadań własnych tj.

- koszty budowy dróg – 305 000,00 zł
- koszty budowy infrastruktury technicznej – 901 500,00 zł

Reasumując rozwiązania przyjęte w studium dla w/w obszaru przyniosą gminie **zysk: 3 213 524,58 zł.**

Dla obszaru lokalizacji elektrowni wiatrowych znajdującego się na obszarze wiejskim gminy Szczekociny przewiduje się następujące skutki zmiany Studium

- dochody z podatku rolnego – 41 061,54
- dochody z podatku od gruntu – 339.558,68 zł
- dochody z podatków od nieruchomości - 1.144.160,00 zł
- potencjalne dochody z renty planistycznej w przypadku uchwalenia MPZP na tym obszarze – 25 499,95

Gmina również poniesie następujące wydatki na:

- koszty budowy dróg – 2.055.000,00 zł
- koszty budowy infrastruktury technicznej – 1.076.058,60 zł

Dla wyżej wymienionego obszaru skutek wprowadzenia wszystkich zamierzeń przyjętych w studium spowoduje **stratę: 1 580 778,97 zł.**

Przyjęte nowe kierunki w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Szczekociny spowodują ogólny wzrost dochodów o ok. **1 632 745,61 zł.**

Z uwagi na powyższe przyjęte kierunki zagospodarowania przestrzennego są zgodne z art. 10 ust. 5 pkt. 6 tj. potrzeby inwestycyjne nie przekraczają możliwość finansowania gminy.